

Uchwała Nr XLII/412/2010
Rady Gminy Stężycza
z dnia 19 października 2010 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stężycza
na lata 2011-2016**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009r. Nr 52, poz. 420 i Nr 157, poz. 1241 oraz z 2010r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675), art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, Nr 202, poz. 1551, Nr 219, poz. 1706 i Nr 221, poz. 1738 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 229, Nr 81, poz. 527 i Nr 125, poz. 842)

Rada Gminy Stężycza uchwala, co zastępuje:

§ 1

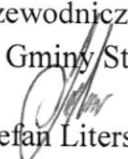
Przyjmuje się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stężycza na lata 2011-2016 w brzmieniu jak w załączniku stanowiącym integralną część niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą od dnia 01 stycznia 2011 roku.

Przewodniczący
Rady Gminy Stężycza

Stefan Literski

Załącznik do Uchwały
Nr XLII/412/2010
Rady Gminy Stężyca
z dnia 19 października 2010 r.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STĘŻYCA
na lata 2011-2016**

Stężyca – 2010

SPIS TREŚCI

Część I. WPROWADZENIE	str.3
Część II. BADANIA DIAGNOSTYCZNE	str.9
Rozdział I. Charakterystyka gminy Stężycza	str.9
Rozdział II. Diagnoza problemów społecznych w gminie Stężycza	str.10
1.1. Pomoc społeczna	str.10
1.2. Opieka nad dzieckiem	str.16
1.3. Bezrobocie	str.19
1.4. Rozwiązywanie problemów alkoholowych	str.23
1.5. Niepełnosprawność	str.24
1.6. Przestępczość	str.25
1.7. Najważniejsze problemy społeczne na terenie gminy Stężycza	str.26
1.8. Analiza SWOT	str. 48
1.9. Zasoby umożliwiające rozwiązywanie problemów społecznych .	str.52
Rozdział III. Podsumowanie	str.53
Część III. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW	
SPOŁECZNYCH	str.54
1.1 Część programowa	str.54
1.2. Źródła finansowania	str. 59
1.3. Monitoring	str.59

Część I. WPROWADZENIE

Dobrem nadrzędnym strategii rozwiązywania problemów społecznych jest człowiek, jego podstawowe potrzeby indywidualne i społeczne.

Strategia jest dokumentem opisującym, analizującym i wartościującym zjawiska zachodzące w zmieniającej się rzeczywistości. Zawiera długofalowy plan określający generalny kierunek działań różnych instytucji na polu polityki społecznej. Niniejsza strategia stanowi kontynuację poprzedniej, obejmującej lata 2005-2010, jest uaktualniona i dostosowana do nowej sytuacji społecznej gminy.

Podstawę prawną opracowania strategii stanowi art.17 ust.1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2009 Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.)

Pozostałe akty prawne wpływające na powstanie dokumentu to:

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz.873 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. Nr 122, poz. 1243 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy (Dz. U. z 2008 Nr.69, poz. 415 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70 , poz. 473 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 Nr 14, poz. 92 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.).

Przy opracowaniu gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych uwzględniono dokumenty programowe instytucji rządowych, samorządowych i organizacji pozarządowych. Najważniejsze z nich to:

- Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007-2013,
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego do 2013 r.,
- Rozwój powiatu kartuskiego a możliwość wykorzystania Europejskiego Funduszu Społecznego „Europejski Fundusz Społeczny 2007-2013 w woj. pomorskim”;
- Powiatowy Program na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej
- Program pomocy dziecku i rodzinie w powiecie kartuskim na lata 2006-2010,
- Program wspierania osób niepełnosprawnych w powiecie kartuskim na lata 2006-2010.

Strategia gminna została utworzona w oparciu o najważniejsze cele w dziedzinie polityki społecznej wyznaczone przez Unię Europejską:

- coroczny wzrost poziomu inwestycji per capita w zasoby ludzkie,
- zmniejszenie populacji zagrożonej ubóstwem,
- promowanie kształcenia ustawicznego,
- tworzenie równych szans dla osób niepełnosprawnych,
- działanie na rzecz równego statusu kobiet i mężczyzn,
- działania na rzecz przyjaznego środowiska pracy,
- działania na rzecz zaangażowania partnerów społecznych w zarządzanie zmianami,
- popularyzacja działalności społecznej biznesu.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA.

Wartość jest cechą względną, subiektywnie określaną przez człowieka jako coś dobrego, godnego uznania, cennego. W trakcie życia wartości ludzkie ulegają hierarchizacji, zmianie lub eliminacji. Przedmiotami wartości w polityce społecznej są (wg S. Nowaka):

- stosunki społeczne,
- stan zaspokojenia potrzeb,
- instytucje społeczne,
- stosunki między człowiekiem a przyrodą.

Podstawą działań państwa i władz samorządowych na polu polityki społecznej jest respektowanie uznawanych zasad, norm i wartości. Wpływa to na pozytywne kształtowanie stosunków międzyludzkich, ułatwia godzenie interesów grup społecznych, sprzyja ogólnemu rozwojowi.

Z wartości wynikają cele polityki społecznej oraz jej zasady:

- zasada samopomocy,
- zasada przezorności,
- zasada solidarności społecznej,
- zasada pomocniczości,
- zasada partycypacji,
- zasada samorządności,
- zasada dobra wspólnego,
- zasada wielosektorowości.

Z wymienionych zasad wynikają podstawowe cele polityki socjalnej w środowisku lokalnym:

- poprawa sytuacji materialnej i wyrównywanie szans życiowych grup najsłabszych ekonomicznie i socjalnie;
- prowadzenie działań osłonowych;
- wyprzedzanie zagrożeń;
- stopniowe dorównywanie do standardów unijnych.

Powyższe wartości i zasady służą do wskazania problemów społecznych oraz określenia metod ich rozwiązywania.

W polityce społecznej problemy społeczne to wszelkie dolegliwości, zakłócenia i niedogodności występujące w życiu zbiorowym. Funkcjonowanie w zaburzonym środowisku prowadzić może do wykluczenia społecznego, czyli sytuacji uniemożliwiającej lub znacznie utrudniającej jednostce czy grupie zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych, infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób.

2. STRUKTURA DOKUMENTU.

Opracowanie strategii pozwala skoordynować działania różnych instytucji działających na polu polityki społecznej Gminy Stężycy, skoncentrować je wokół głównych potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Służy temu ustalenie wzorów interwencji społecznych podejmowanych w celu poprawy negatywnych zjawisk występujących na terenie naszej gminy.

Do opracowania strategii powołano zespół roboczy w skład którego wchodzi przedstawiciele instytucji pomocy społecznej, edukacji, policji oraz sektora pozarządowego

1. Alicja Sadowska – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stężycy,
2. Grzegorz Przepiórski – Dyrektor Gminnego Zespołu Ekonomiczno - Administracyjnego Szkół
3. Hanna Stencel - Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Stężycy,
4. Wojciech Cybula – pełnomocnik Wójta ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
5. Wiesława Bychalczuk – Dyrektor Niepublicznego Przedszkola „Bajka”,
6. Danuta Matyjasik – pedagog szkolny Zespołu Kształcenia i Wychowania w Klukowej Hucie,

7. Ewa Racka – pracownik socjalny GOPS w Stężycy,
8. Elżbieta Zarach – starszy pracownik socjalny GOPS w Stężycy ,
9. Maria Lepak - pracownik socjalny Domu Pomocy Społecznej w Stężycy,
10. Rafał Ebertowski – policjant Posterunku Policji w Stężycy,

Prace zespołu wspierał przedstawiciel Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego – pan Maciej Kisała. Ponadto w pracach Zespołu uczestniczyli także przedstawiciele oświaty w osobach pedagogów ze wszystkich szkół z terenu gminy Stężycy, organizacji pozarządowych oraz pracownik socjalny.

W procesie tworzenia i aktualizacji strategii przeprowadzono następujące działania:

- konsultacje społeczne,
- analiza silnych i słabych stron polityki społecznej (SWOT),
- diagnoza i identyfikacja podstawowych problemów społecznych w Gminie Stężycy,
- ustalenie celów strategicznych, szczegółowych i zadań niezbędnych do realizacji, harmonogramu oraz monitoringu.

3. POWIĄZANIE STRATEGII Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wpisuje się w istniejące dokumenty programowe na poziomie kraju, województwa i powiatu.

Kompleksowym programem rozwoju społeczno-gospodarczego kraju jest Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007-2013, obejmujący skuteczne włączenie Polski w struktury Unii Europejskiej oraz zmniejszenie dystansu do najbardziej rozwiniętych społeczeństw.

Cele gminnej Strategii zgodne są z priorytetami Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego: rozwój gospodarki wykorzystującej zasoby

regionalne, lepszy dostęp do infrastruktury społecznej, zwłaszcza na obszarach strukturalnie słabszych.

Cele strategii stanowią także realizację misji Strategii Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego do 2013 r., która zakłada wysoką jakość życia mieszkańców w zintegrowanych i aktywnych wspólnotach lokalnych, z możliwością pełnego uczestnictwa w rozwoju społeczno-gospodarczym. Priorytet II postuluje wzmacnianie integracji społecznej w tym zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz tworzenie warunków do wczesnego diagnozowania i wsparcia w sytuacjach zagrożenia wykluczeniem społecznym. Przestrzenią realizacji priorytetów ma być prawidłowo funkcjonująca rodzina, jako naturalne środowisko pełnego rozwoju osobowego jednostki, podstawa budowania małych społeczności lokalnych, szkoła współdziałania, integracji społecznej i współuczestnictwa w budowaniu dobra wspólnego.

Podczas konstruowania gminnej Strategii wzięto pod szczególną uwagę spójność z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w jednym z jej priorytetów: zapobieganie marginalizacji społecznej mieszkańców. Wśród celów głównych powiatowej strategii, zbieżność z gminną istnieje w obrębie:

Celu 4 - stworzenie warunków sprzyjających integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych;

Celu 5 - stworzenie warunków aktywnego uczestnictwa osób w wieku poprodukcyjnym (starym) w społeczności lokalnej;

Celu 6 - stworzenie systemu działań wspomagających rodziny z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;

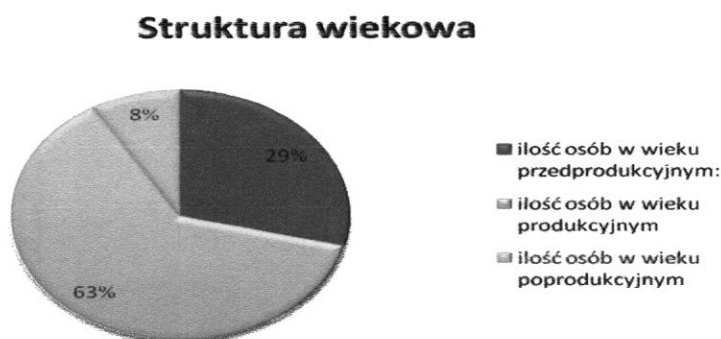
Celu 8 - zorganizowanie systemu działań profilaktycznych, leczniczych i terapeutycznych dla osób uzależnionych.

Część II. BADANIA DIAGNOSTYCZNE

Rozdział I. Charakterystyka gminy Stężyca.

Gmina Stężyca leży na Pojezierzu Kaszubskim w województwie pomorskim. Jej obszar wynosi 16.030 km². Gminę zamieszkuje 9.326 osób. Strukturę administracyjną gminy tworzą sołectwa. W skład gminy Stężyca wchodzi 18 sołectw: Stężyca, Czaple, Gapowo, Borucino, Kamienica Szkachecka, Klukowa Huta, Łączyno, Łosienice, Niesiołowice, Pierszczewo, Sikorzyno, Stężycka Huta, Szymbark, Zgorzałe, Żuromino, Nowa Wieś, Potuły, Gołubie.

Struktura wiekowa ludności

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stężycy

Gminę Stężyca w 2009 roku zamieszkiwało 2.716 osób w wieku przedprodukcyjnym, 5.880 osób w wieku produkcyjnym, natomiast w wieku poprodukcyjnym 803 osoby. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym, czyli osób starszych wzrasta, jak wynika z danych statystycznych. W roku 2004 liczba ta wynosiła 695 osób.

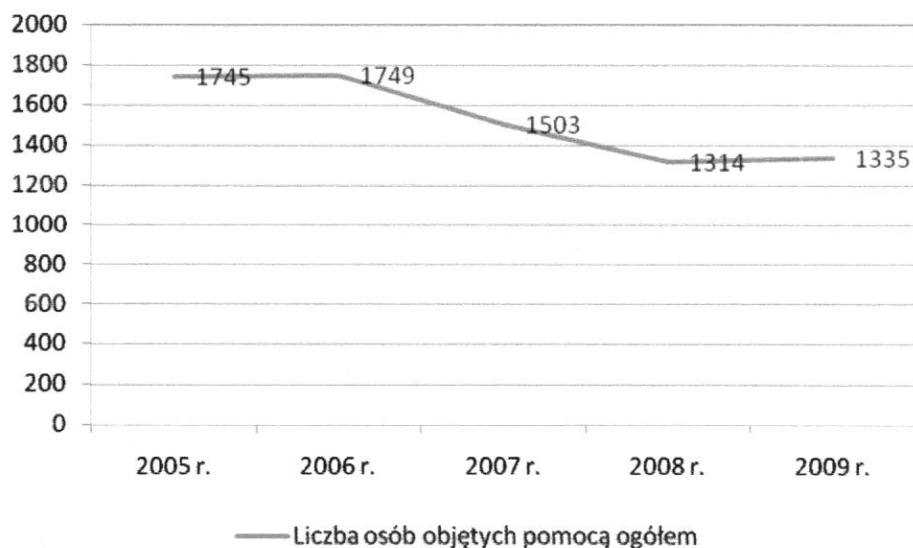
Gmina Stężyca należy do gmin rolniczo- turystycznych. Znajduje się ona na terenie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego. Gmina posiada nie tylko olbrzymie walory przyrodnicze, jest również idealnym terenem dla rozwoju wypoczynku oraz turystyki. Gmina jest terenem nie zniszczonym przez uciążliwy przemysł i nowoczesne technologie. Prowadzi dobrze rozwiniętą działalność usługową dla mieszkańców i licznych gości. W gminie powstało wiele firm handlowo-usługowych, budowlanych i remontowych. Na jej obszarze znajduje się 562 podmiotów gospodarczych (stan na dzień 31.12.2009r.), podmioty publiczne, w tym: 5 szkół, przedszkola, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Dom Pomocy Społecznej, ośrodki zdrowia, biblioteki publiczne. Mieszkańcy gminy mają możliwość korzystania z usług punktów pocztowych, usług, klubów sportowych oraz wielu innych atrakcji sportowo - rekreacyjno-turystycznych.

Rozdział II. Diagnoza problemów społecznych w gminie Stężyca.

1.1. Pomoc społeczna.

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Stężyca realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stężycy. Ośrodek realizuje zadania własne gminy z zakresu pomocy społecznej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej oraz stosownie do zadań ustalonych uchwałami przez Radę Gminy w Stężycy, ponadto zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej dotyczące pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz działań wobec dłużników.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w latach 2005-2009 kształtowała się następująco:

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stężycy

Ogółem na przestrzeni lat 2005-2009 pomocą społeczną w różnych formach w gminie Stężyca objęto następującą liczbę osób:

2005- 1745

2006- 1749

2007- 1503

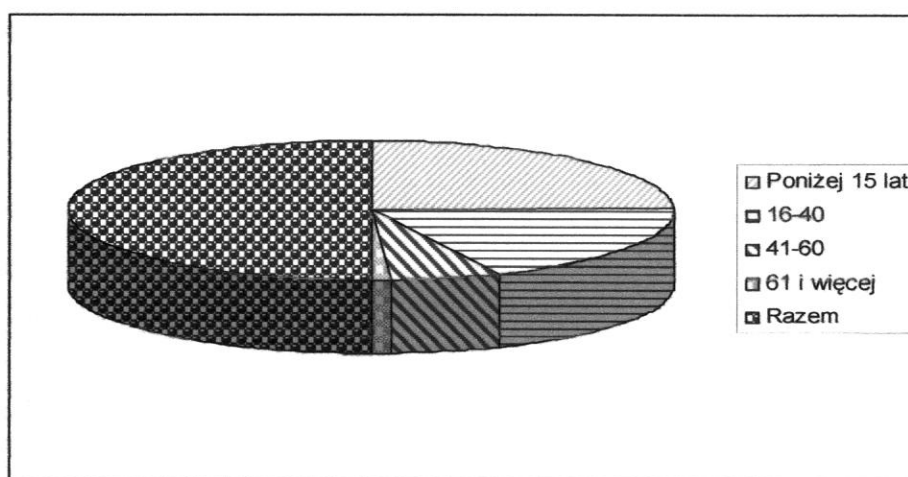
2008- 1314

2009- 1335.

Jak wynika z wyżej przedstawionych danych zaobserwowano znaczący spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej w przeciągu ostatnich lat, na co mogła mieć również wpływ przyjęta lokalna polityka, której kierunki wyznaczono m.in. w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2005-2010.

Struktura demograficzna odbiorców pomocy społecznej w 2009r.

Wiek	Liczba osób
Poniżej 15 lat	651
16-40	497
41-60	155
61 i więcej	32
Razem	1335

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stężycy.

Na podstawie analizy struktury demograficznej klientów pomocy społecznej w gminie Stężycy można stwierdzić, że głównymi odbiorcami pomocy jest grupa osób poniżej 15 roku życia (651 osób), co związane jest z niewątpliwie

z udzielaniem pomocy w formie dożywiania w szkołach. Kolejną grupę stanowią osoby w przedziale wiekowym od 16 lat do 40 lat. Należy zwrócić uwagę w tym miejscu, że kwestia dziecka i rodziny powinna być szczególnie uwzględniona w programach władz lokalnych. Najmniej liczną grupą, która oczekiwała wsparcia z ośrodka w roku 2009 były osoby starsze: było ich 32 osoby.

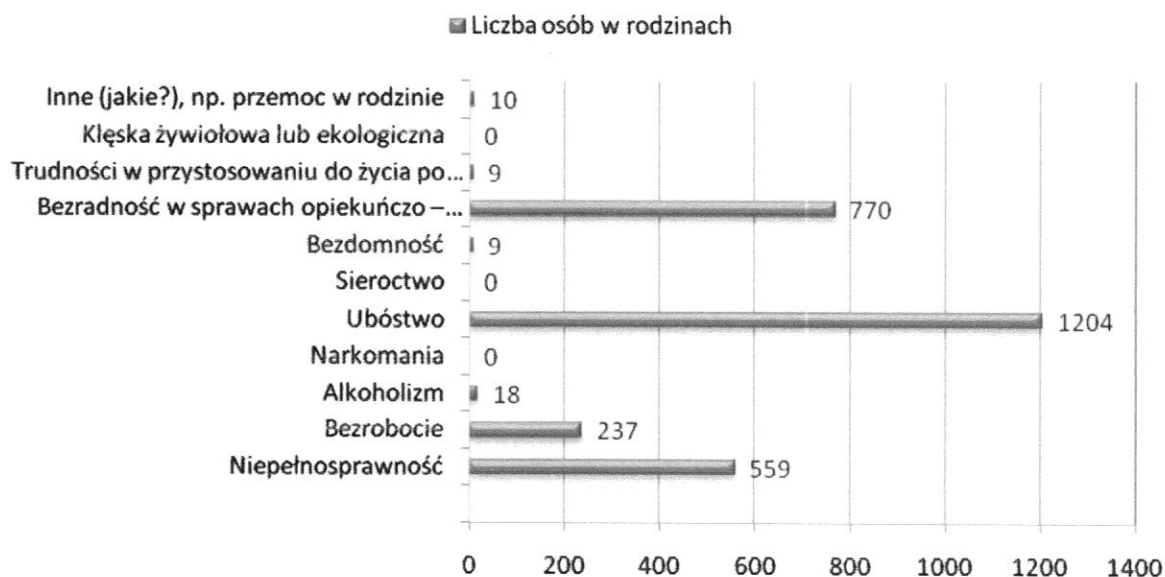
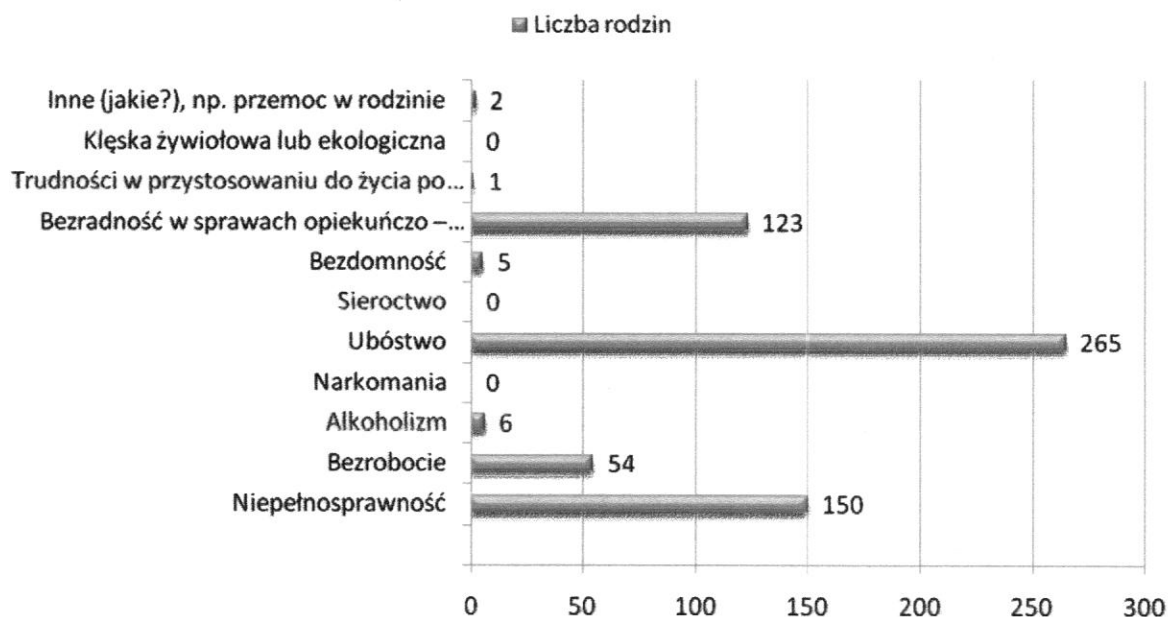
Typ świadczeń realizowanych w pomocy społecznej w latach 2007-2009 przedstawia następująca tabela:

Typ świadczeń	2007r.		2008r.		2009r.	
	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin
Pieniężne i rzeczowe	1503	330	1314	288	1335	299
Udzielanie porad	196	64	177	63	202	62
Opieka psychologiczna	-	-	70	15	75	18
Udzielanie schronienia	-	-	-	-	1	1

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stężycy

Analiza danych pozwala stwierdzić, że najbardziej preferowaną formą pomocy są świadczenia pieniężne lub rzeczowe. Klienci pomocy społecznej chętnie również korzystają z porad pracowników socjalnych oraz z porad psychologa, który dyżuruje w ośrodku. Pomiędzy rokiem 2007 a 2008 zaobserwować można znaczący spadek liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. Wzrost w 2009 roku w stosunku do roku 2008 jest nieznaczny (11 rodzin).

Powody trudnej sytuacji życiowej oraz przyznawania pomocy klientów ośrodka.

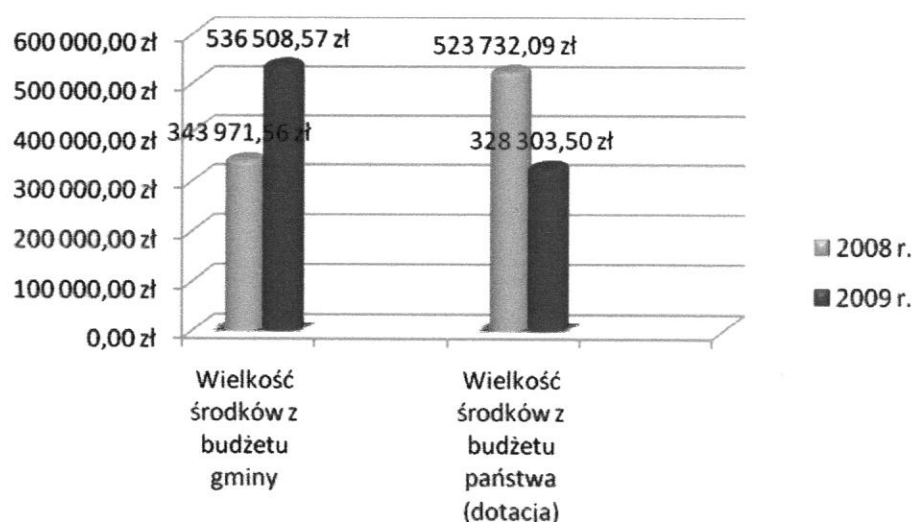

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stęszycy.

Istotną przyczyną trudnej sytuacji życiowej klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stęszycy, a zarazem powodem przyznawania pomocy jest ubóstwo (1204 osoby w 265 rodzinach). Drugim co do wielkości czynnikiem powodującym problemy w rodzinie jest problem bezradność

w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego (770 osób w 123 rodzinach). Kolejną przyczyną trudnej sytuacji jest niepełnosprawność występująca w rodzinach (559 osób w 150 rodzinach). Dużo osób w gminie dotyka ponadto problem braku zatrudnienia (237 osób). Przyczyny te niewątpliwie wpływają na życie oraz funkcjonowanie całych rodzin, są źródłem wielu problemów i konfliktów. Należy zaznaczyć także, że przyczynami udzielanej pomocy, na którą najbardziej zwrócili uwagę ankietowani jest: alkoholizm (18 osób), przemoc w rodzinie (10 osób), bezdomność (9 osób) oraz trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego (9 osób).

Wielkość wydatków przeznaczonych na pomoc społeczną w latach 2008-2009

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stężycy.

Wykres przedstawia wielkość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań pomocy społecznej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Stężycy, w tym wysokość środków finansowych na zadania własne pochodzące z budżetu gminy oraz wielkość środków pochodzących

z budżetu państwa na zadania zlecone. Należy zauważyć, że nakłady finansowe przeznaczone na pomoc społeczną ze środków gminy z roku na rok są większe, natomiast środki z budżetu państwa się zmniejszają. Ogółem wielkość wydatków przeznaczonych na wsparcie dla osób i ich rodzin wyniosła w roku 2008 – 867.703,65 zł, a w roku 2009 – 864.812,07 zł. Różnica w środkach otrzymanych z dotacji w roku pomiędzy rokiem 2008 a rokiem 2009 wynika nie tylko z tego, że dotacje celowe na pomoc społeczną są zmniejszane, a zadania przerzucane na gminy, ale głównie z faktu, iż w roku 2008 funkcjonował program dot. niwelacji skutków suszy. W roku 2008 gmina Stężycza otrzymała ponad 145.000,00 zł z rządowego programu pomocy dla rodzin rolniczych, w których gospodarstwach rolnych powstały szkody spowodowane przez suszę.

1.2.Opieka nad dzieckiem.

W polityce społecznej zagadnienia związane z dzieckiem wymagają szczególnej troski i ochrony. Działalność na rzecz dzieci powinna być skoncentrowana na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych, dysfunkcjach w zachowaniach osób bądź sytuacjach społecznych, ułatwienie dostępu do edukacji, służby zdrowia, wypoczynku, rozwijaniu zainteresowań, zapobieganiu zagrożeniom życiowych. System opieki nad dziećmi wymagającymi pomocy oraz wsparcia tworzą instytucje państwowe, samorządowe oraz fundacje i organizacje pozarządowe.

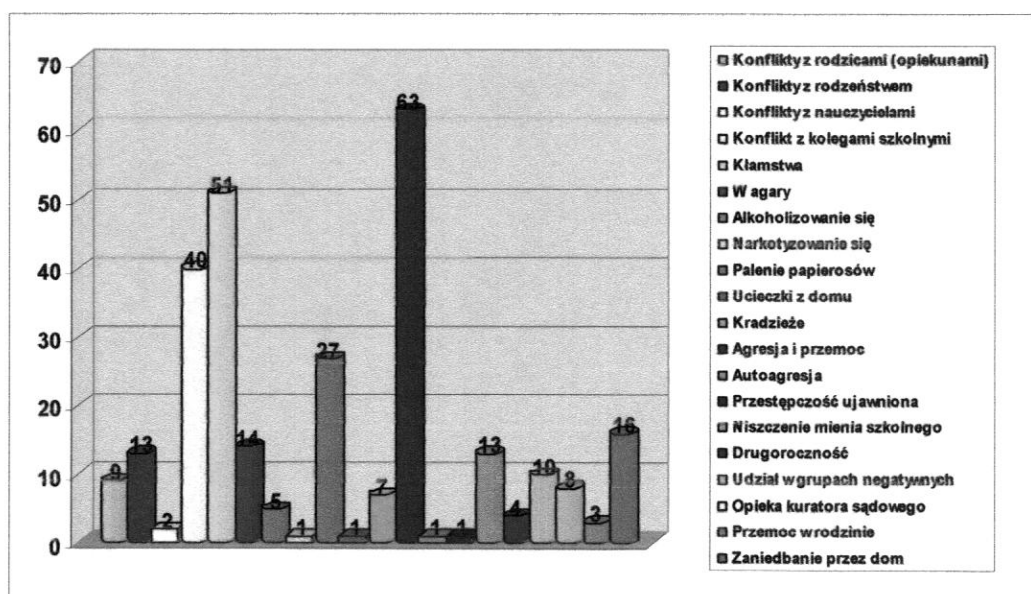
Podstawową komórką, która sprawuje opiekę nad dzieckiem jest rodzina. Niestety nie we wszystkich rodzinach dzieci mogą oczekiwać należytej opieki. Większa swoboda w dzisiejszym świecie stwarza możliwość dokonywania nie zawsze korzystnych i właściwych wyborów, które mogą stanowić zagrożenie dla prawidłowego rozwoju psychofizycznego dziecka. Dzieci i młodzież z różnego rodzaju dysfunkcjami i zaburzeniami

rozwojowymi, z problemami psychospołecznymi, w tym uzależnieniami, pozostające w konflikcie z prawem tracą szanse na normalne życie w przyszłości. W ostateczności tak jak ich rodzice stają się klientami pomocy społecznej.

Jednym z najistotniejszych zadań systemu pomocy społecznej jest pomoc i wsparcie dla dzieci w rodzinach dysfunkcyjnych.

W celu uzyskania jak najwięcej informacji na temat sytuacji dziecka rozesłano ankiety do gminnych szkół. Ankieta miała za zadanie zdiagnozować środowisko szkolne pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej wśród uczniów oraz realizacji działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych oraz leczniczych, prowadzonych na rzecz dzieci i młodzieży. W materiale badawczym respondenci określili stopień nasilenia problemów społecznych występujących na terenie szkoły oraz w domu rodzinnym.

Problemy dzieci i młodzieży w środowisku szkolnym

W ankietach pedagodzy wskazali najistotniejsze problemy społeczne, które dotyczą dzieci i młodzieży. W pytaniach otwartych respondenci wskazywali przede wszystkim na problemy jakie dotyczą uczniów nie tylko w szkole, ale również w środowisku rodzinnym. Powyższy wykres przedstawia ilość przypadków zjawisk patologii społecznej.

Z analizy badań ankietowych wynika, że szkoły realizują podstawowe zadania i cele, jakie zostały określone w ustawie o systemie oświaty stosownie do warunków szkoły i wieku uczniów. Nauczyciele umożliwiają dzieciom i młodzieży zdobywanie wiedzy i umiejętności społecznych oraz życiowych, starają się zapewniać uczniom pełny rozwój umysłowy poprzez uczestnictwo w różnych zajęciach dodatkowych, w zajęciach profilaktycznych. Szkoły prowadzą zajęcia warsztatowe z profilaktyki uzależnień, przemocy i agresji, zdrowego stylu życia, czy prawidłowego odżywiania się. Ideę wolontariatu propagują poprzez uczestnictwo uczniów w akcjach charytatywnych, między innymi w akcji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, zbiórki dla dzieci chorych, dla dzieci z domów dziecka, czy z rodzin najuboższych, pracę wolontarystyczną na rzecz Domu Pomocy Społecznej w Stężycy. Analizując pozycję dzieci w szkołach należy uwzględnić szczególną sytuację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wychowawczymi. Szkoły zapewniają dodatkowe zajęcia wyrównawcze, korekcyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne, rewalidacyjne, indywidualne nauczanie. Pedagodzy wskazują na konieczność rozszerzenia zajęć dodatkowych, zajęć z terapii pedagogicznej, otwarcia punktu konsultacyjnego psychologa bezpośrednio w szkołach oraz zapewnienia młodzieży i dzieciom terapeuty. Ponadto szkoły wskazują, że współpracują z wieloma instytucjami na terenie gminy oraz powiatu kartuskiego podejmującymi problematykę opieki nad dziećmi i młodzieżą.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że w każdej szkole z terenu gminy funkcjonuje stołówka, w której oferowane są gorące posiłki dla dzieci

tw. dożywianie. Liczba uczniów korzystających z dożywiania jest znacząca, dzięki między innymi środkom pozyskiwanym z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stężycy. GOPS opłacał dożywianie dla 464 dzieci w 2008 roku oraz dla 472 dzieci w 2009 roku – dane statystyczne GOPS.

1.3.Bezrobocie.

Bezrobocie stanowi jeden z najtrudniejszych problemów społecznych w Polsce. Statystyki w znacznym stopniu zniekształcają obraz zjawiska bezrobocia, z uwagi na fakt tzw. utajonego bezrobocia oraz powszechności „pracy na czarno”. Osoba bezrobotna to osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu i zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy.

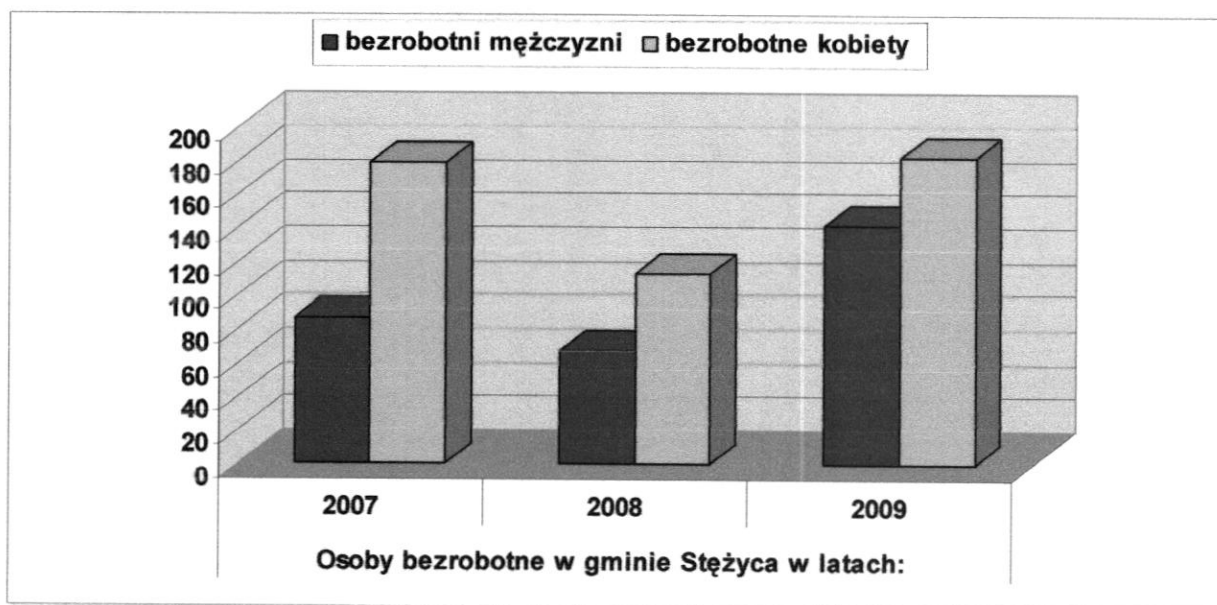
Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby bezrobotnej, lecz także całej jego rodziny. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalnie do okresu pozostawania bez pracy. Długotrwałe bezrobocie powoduje obniżenie standardu życia rodziny, problemy z zagospodarowaniem wolnego czasu, izolację społeczną, zwiększenie ryzyka zaistnienia zjawisk patologicznych bądź ograniczenie lub zaniechanie uczestnictwa w życiu kulturalno-społecznym. Bezrobocie ma negatywny skutki dla rodziny i społeczeństwa.

W najbardziej dramatycznej sytuacji są rodziny, które od dłuższego czasu korzystają z systemu wsparcia z pomocy społecznej. Wzrost liczby osób bezrobotnych świadczeniobiorców powoduje wzrost ilości zadań z zakresu pomocy społecznej, a tym samym zwiększenie puli wydatków na udzielanie pomocy. Sytuacja taka wymusza konieczność nieustającego dostosowywania form działania do aktualnych potrzeb. Dominującą formą pomocy są świadczenia pieniężne bądź rzeczowe, jak również praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych. Praca socjalna polega na planowaniu nowych

koncepcji życia zawodowego i rozbudzaniu motywacji do aktywnego działania w kierunku zatrudnienia. Długotrwałe bezrobocie, z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi, wymaga odpowiednich form oddziaływań.

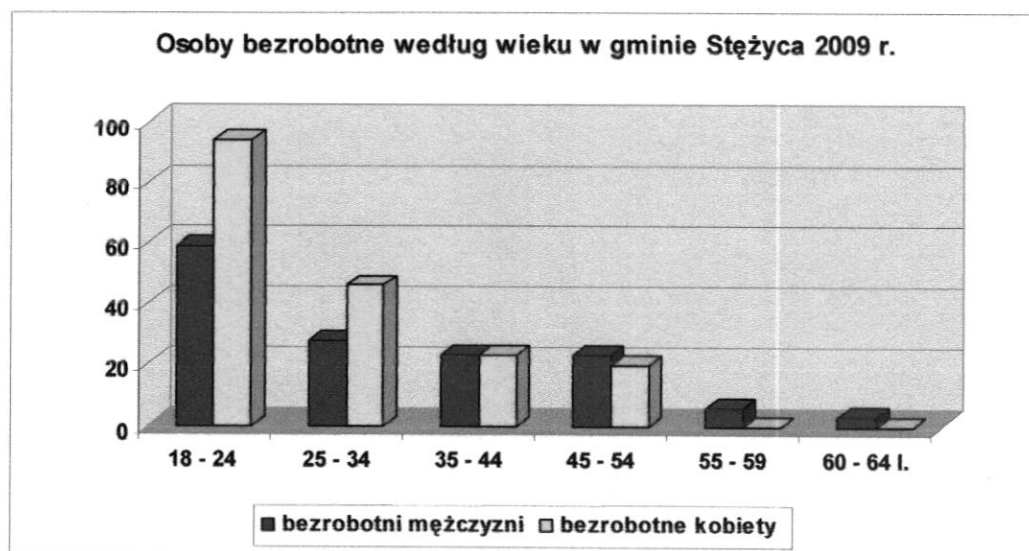
Bezrobocie w gminie Stężyca wzrasta, co można zauważyć w danych statystycznych zebranych z Powiatowego Urzędu Pracy w Kartuzach. Według danych na dzień 31 grudnia 2009 w gminie Stężyca pozostawało zarejestrowanych 325 bezrobotnych. Wśród bezrobotnych dominowały kobiety, które stanowiły 183 ogółu bezrobotnych. Poniższy wykres przedstawia obraz osób bezrobotnych w gminie Stężyca w latach 2007-2009.

Bezrobotni w gminie Stężyca w latach 2007-2009

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kartuzach

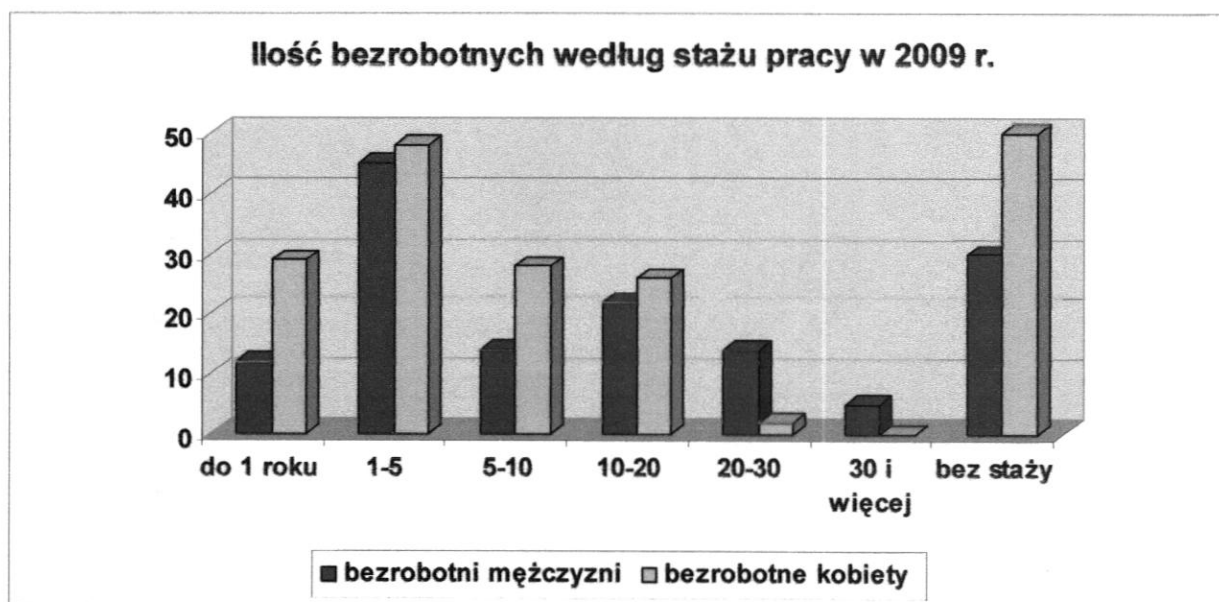
Osoby bezrobotne według wieku w gminie Stężyca w 2009r.

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kartuzach

Najliczniejszą grupę osób pozostających bez pracy stanowią ludzie młodzi w wieku od 18 do 24 lat. W rejestrze danych Powiatowego Urzędu Pracy figurują 153 osoby, w tym 94 kobiety. Kolejną grupę stanowią osoby bezrobotne w przedziale wiekowym 25-34 lat. Jest ich ogółem 74 osoby. W grupie wiekowej od 34 lat do 44 lat zarejestrowano 46 osób bezrobotnych, natomiast w grupie 45-54 lat – 43 osoby. Najmniej liczną grupę bezrobotnych stanowią osoby w przedziale wiekowym od 55 – 59 lat i powyżej 60 roku życia. Dane statystyczne wskazują, że grupą osób do której powinny być skierowane działania aktywizujące są kobiety w wieku produkcyjnym.

Ilość osób bezrobotnych według stażu pracy w roku 2009.

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kartuzach

Najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat. Jest ich ogółem 93 osoby. Bez stażu zarejestrowano 80 osób bezrobotnych. Są to osoby zapewne młode, które kończą naukę w szkole i szukają pierwszej pracy. Kolejną grupą są osoby ze stażem od 10 do 20 lat – ogółem 48 bezrobotnych. Na trzecim miejscu zanotowano osoby ze stażem pracy od 5 do 10 lat. 41 bezrobotnych stanowią osoby, które posiadają staż do 1 roku życia. Najmniej bezrobotnych jest w grupie osób legitymującym się ze stażem od 20 lat do 30 lat (5 osób) i dłuższym – 5 osób. Dane te wskazują, że prawdopodobnie osoby z długim stażem pracy w większości nabyły uprawnienia emerytalno-rentowe bądź uzyskały prawo do świadczeń przedemerytalnych.

1.4.Rozwiązywanie problemów alkoholowych.

Problem alkoholizmu przyjmuje się jako całokształt problemów związanych z używaniem napojów alkoholowych oraz jego wpływem na życie rodzinne i społeczne. Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi niewątpliwie jeden z poważniejszych problemów w naszym społeczeństwie.

Aby wyeliminować niekorzystny wpływ alkoholizmu na społeczność gminy, konieczne jest prowadzenie działań profilaktycznych oraz różnorodnych form promocji zdrowego trybu życia. Istotną rolę odgrywają w tym procesie uchwalany corocznie Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Stężycy oraz działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2009 roku komisja przyjęła 19 wniosków z prośbą o badanie w kwestii uzależnienia od alkoholu, z czego 6 osób skierowała na leczenie odwykowe oraz 6 wniosków skierowała do sądu.

Środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
Wielkość wydatków ogółem	123.000	130.000	160.000

Źródło: dane pełnomocnika Wójta ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Stężycy

Z powyższej tabeli wynika, że środki, które gmina przeznaczyła w latach 2007 - 2009 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych wzrastają z roku na rok. W 2007 roku kwota ta wynosiła 123.000 zł, w 2008 roku – 130.000 zł, natomiast w roku 2009 – 160.000 zł. Niemniej środki te są mniejsze

w porównaniu do roku 2004, kiedy wydatki wynosiły 180.037 zł. Jednakże kwoty te pozwalają na zaplanowanie i realizację wielu działań skierowanych do osób i rodzin borykających się z problemem alkoholizmu.

1.5.Niepełnosprawność.

Istnieją różne pojęcia definiowania „niepełnosprawności” w zależności od źródła, z którego pochodzi. Definicja ogólna – medyczna stanowi, iż niepełnosprawną jest osoba, której stan fizyczny lub psychiczny, trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia wypełnianie zadań życiowych i ról społecznych zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

W gminie Stężycy w roku 2009 z powodu niepełnosprawności z różnych form pomocy społecznej skorzystało 150 rodzin, a w roku 2008 – 142 rodziny. Niepełnosprawność jest więc, pod względem klientów dosyć liczną przyczyną udzielania wsparcia i pomocy.

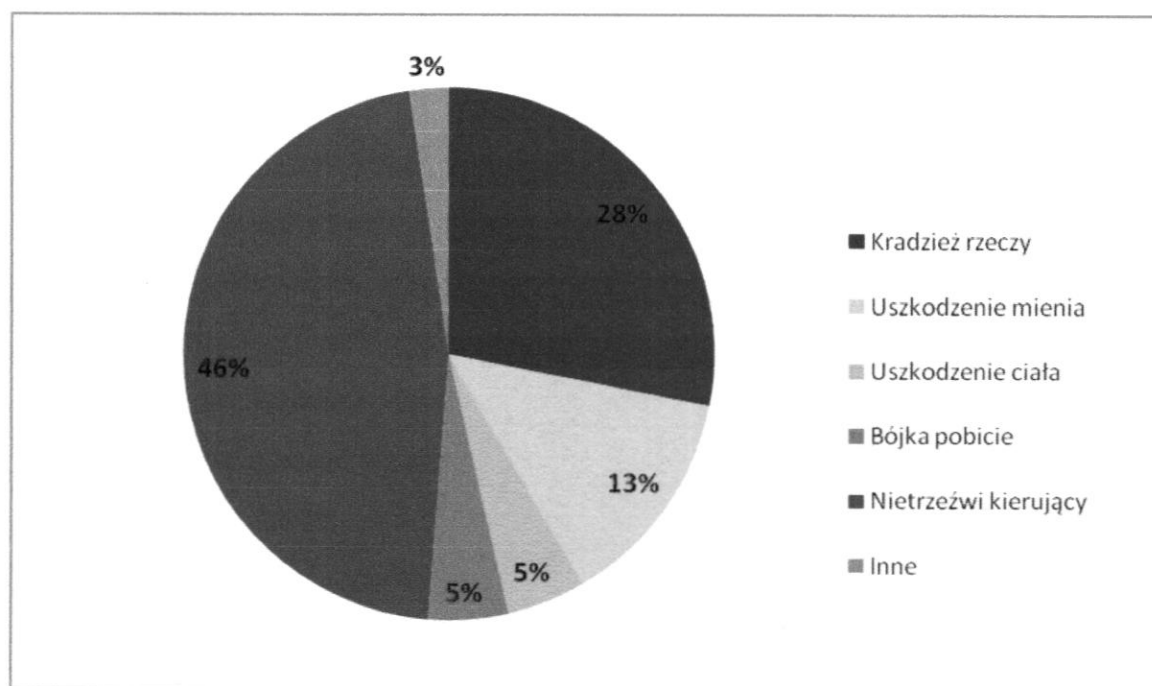
Liczbę osób niepełnosprawnych w rejestrach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stężycy przedstawia poniższa tabela:

Osoby niepełnosprawne	Ilość osób		
	Liczba ogółem	Liczba dzieci	Liczba osób dorosłych
Liczba osób niepełnosprawnych w gminie	357	111	246

1.6. Przestępczość.

Przestępczość jest to zbiór czynów zabronionych przez ustawę, pociągających za sobą sankcje karne. Przestępczość ma negatywny wpływ na życie społeczne, burzy poczucie bezpieczeństwa wśród obywateli, oddziałuje na politykę społeczną gminy. Zjawisko przestępczości jest zjawiskiem negatywnym i ma również swoje odzwierciedlenie w gminie Stężycza.

Poniższy wykres przedstawia dane statystyczne z Posterunku Policji w Stężycy w zakresie przestępstw na terenie gminy.

Źródło: dane z Posterunku Policji w Stężycy

Największy problem w gminie Stężycza stanowią nietrzeźwi kierowcy. Z danych statystycznych Policji w Stężycy wynika, że w roku 2009 problem ten dotyczył 46% osób, które weszły w konflikt z prawem. Na drugim miejscu – 28% przestępczości stanowi kradzież rzeczy. Natomiast trzecią pozycję – 13% przestępczości w gminie było uszkodzenie mienia. Problemem były również

bójki i pobicia oraz uszkodzenia ciała (po 5% występowania przypadku). Jedynie 3% stanowią inne przypadki przestępczości.

1.7. Najważniejsze problemy społeczne na terenie gminy Stężyca.

METODOLOGIA I OPIS REALIZACJI BADANIA:

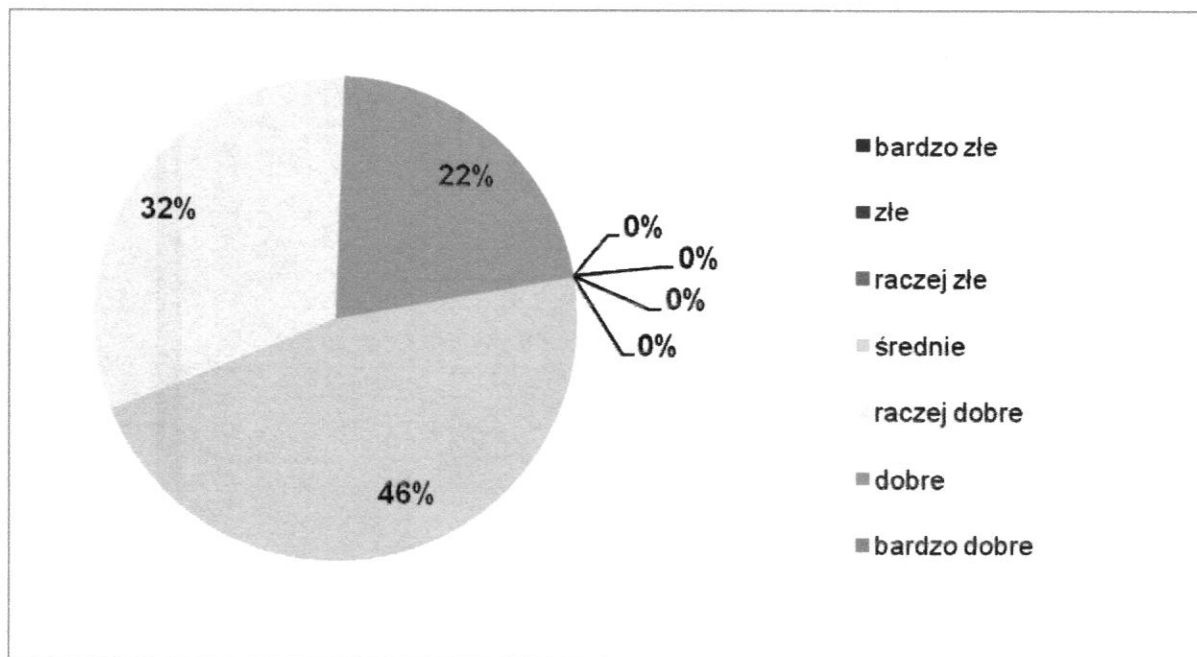
Partycypacja społeczna przy opracowaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych opiera się na założeniu, iż dokument dotyczący tak ważnej dla gminy i jego mieszkańców tematyki nie może powstać jedynie w oparciu o dokumenty i przemyślenia urzędników lub zewnętrznych ekspertów. Mając na względzie partycypacyjny charakter budowanej strategii postanowiono zastosować metodę badania ankietowego. Badaniem ankietowym objęto osoby pełniące różnorodne funkcje społeczne, m.in. w obszarze pomocy społecznej, edukacji, bezpieczeństwa publicznego, kultury, zdrowia, sportu, przedstawicieli władz samorządowych i organizacji pozarządowych oraz mieszkańców gminy Stężyca. Zastosowanym narzędziem był kwestionariusz ankiety o wysokim stopniu standaryzacji do samodzielnego wypełnienia zawierający 30 pytań. Rozesłano 80 ankiet, uzyskując procent zwrotu, na poziomie 75% - 60 wypełnionych ankiet, co może świadczyć o zainteresowaniu środowiska lokalnego i zaangażowaniu w działania prowadzone na terenie gminy.

Za najważniejsze problemy w gminie Stężyca respondenci uznali m.in. problem uzależnienia (alkoholizm) występujący w rodzinie. Problem ten silnie powiązany jest z długotrwałym bezrobociem występującym wśród mieszkańców gminy, z niezaradnością życiową, czy bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz ubóstwem. Ponadto jako ważne ankietowani uznali problem ludzi starszych oraz osób niepełnosprawnych.

WYNIKI ANKIETY

Wykres nr 1: Warunki życia w gminie.

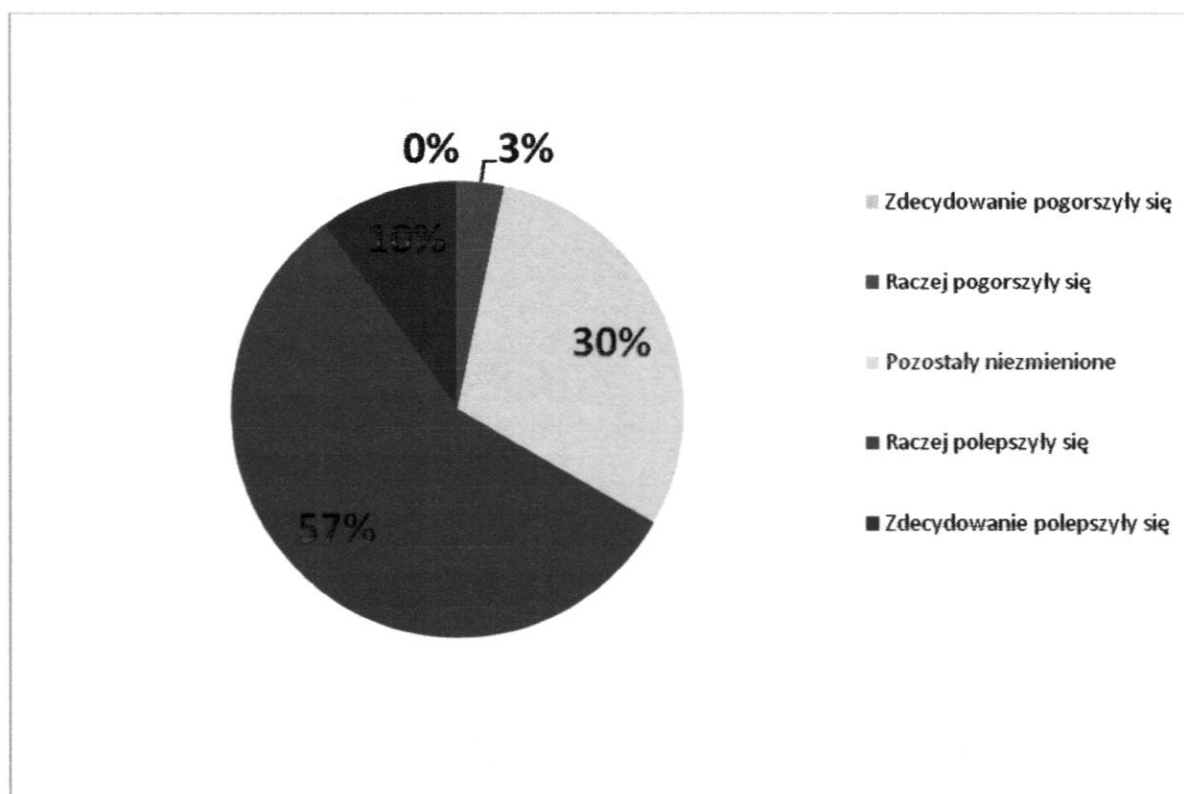
Jak ocenia Pan/Pani aktualnie warunki życia mieszkańców gminy Stężycza ?

Analizując warunki życia w gminie Stężycza należy stwierdzić, że badani respondenci oceniają je pozytywnie. Co drugi z ankietowanych uznał je za średnie.

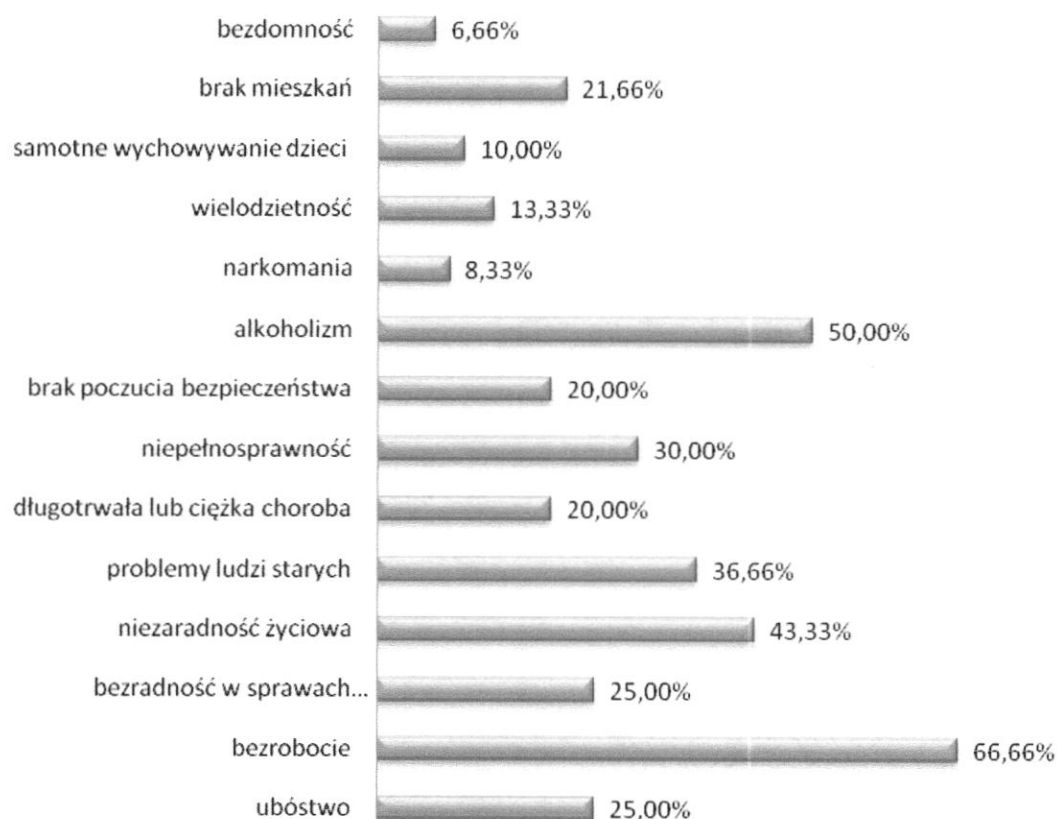
Wykres nr 2: Warunki życia mieszkańców w gminie w ciągu ostatnich 5 lat.

Czy warunki życia mieszkańców gminy Stężycza pogorszyły się, czy poprawiły w stosunku do 5 ostatnich lat ?

Z wykresu wynika, że większość ankietowanych (57%) uznała, że warunki życia w przeciągu 5 lat realizacji obowiązującej Strategii raczej polepszyły się. 30% respondentów twierdzi, że warunki nie zmieniły się. Tylko 10 % badanych uznało, że raczej pogorszyły się. Istotny jest fakt, że nikt nie zaznaczył, że warunki życia znacznie pogorszyły się.

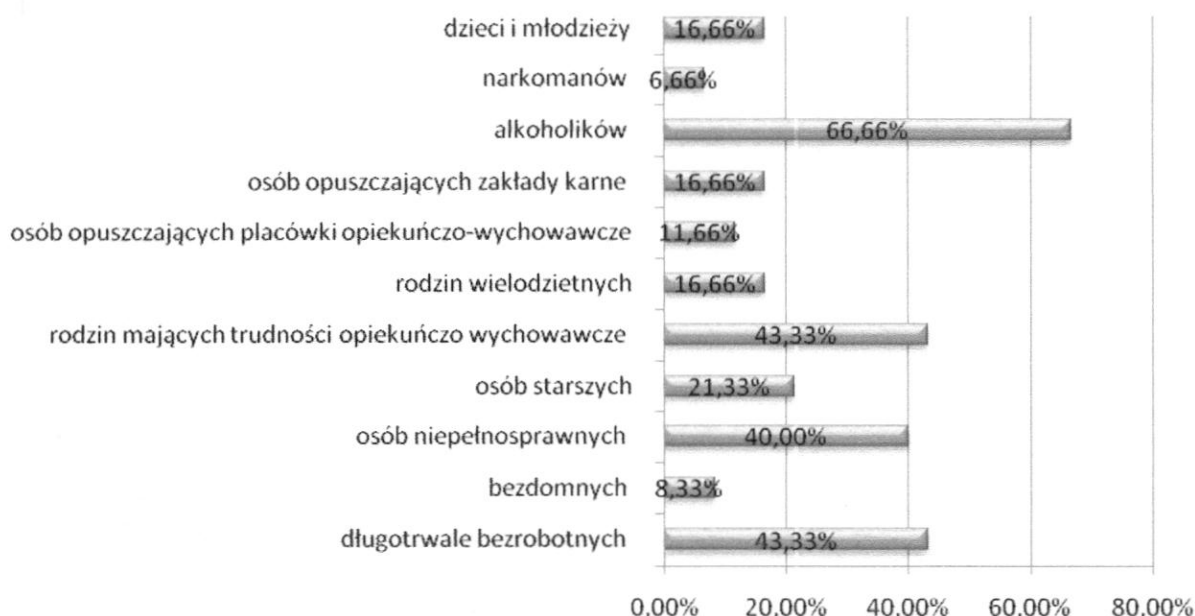
Wykres nr 3: Występowanie w gminie problemów społecznych

Problemami społecznymi najczęściej identyfikowanymi przez badanych respondentów były: bezrobocie (66,66 %), alkoholizm (50%) i niezaradność życiowa (43,33%) : problemy jakie dotyczą rodzinę wg ankietowanych to także problemy ludzi starych, niepełnosprawnych i długotrwale chorych, ubóstwo oraz bezrobocie.

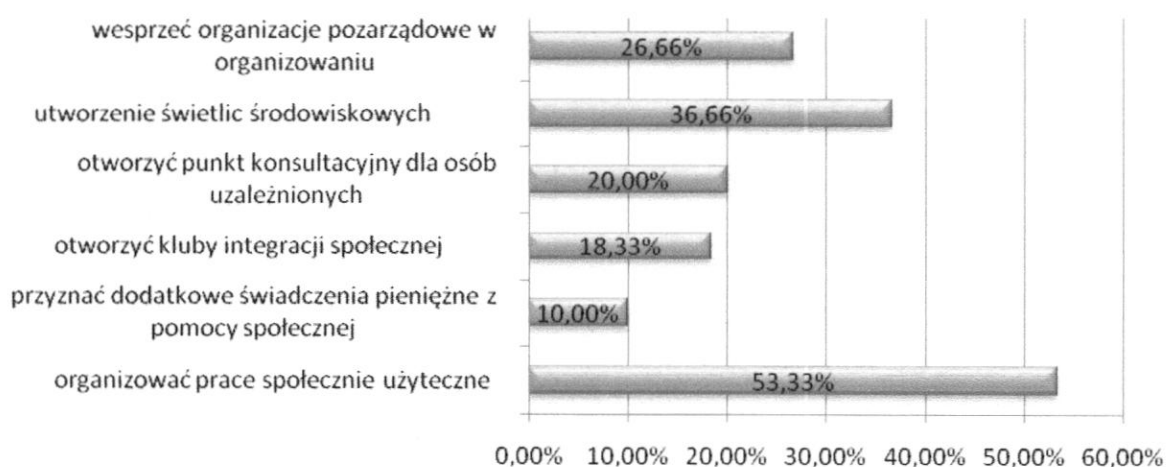
Wykres nr 4: Obszary wykluczenia społecznego

Jeżeli zdaniem Pana/Pani na terenie występują obszary wykluczenia społecznego, to jakich grup społecznych dotyczą?

Grupami najbardziej zagrożonymi wykluczeniem społecznym w opinii ankietowanych byli: osoby uzależnione (66,66%), rodziny z problemami opiekuńczo - wychowawczymi (43,33%) i osoby bezrobotne (43,33%)

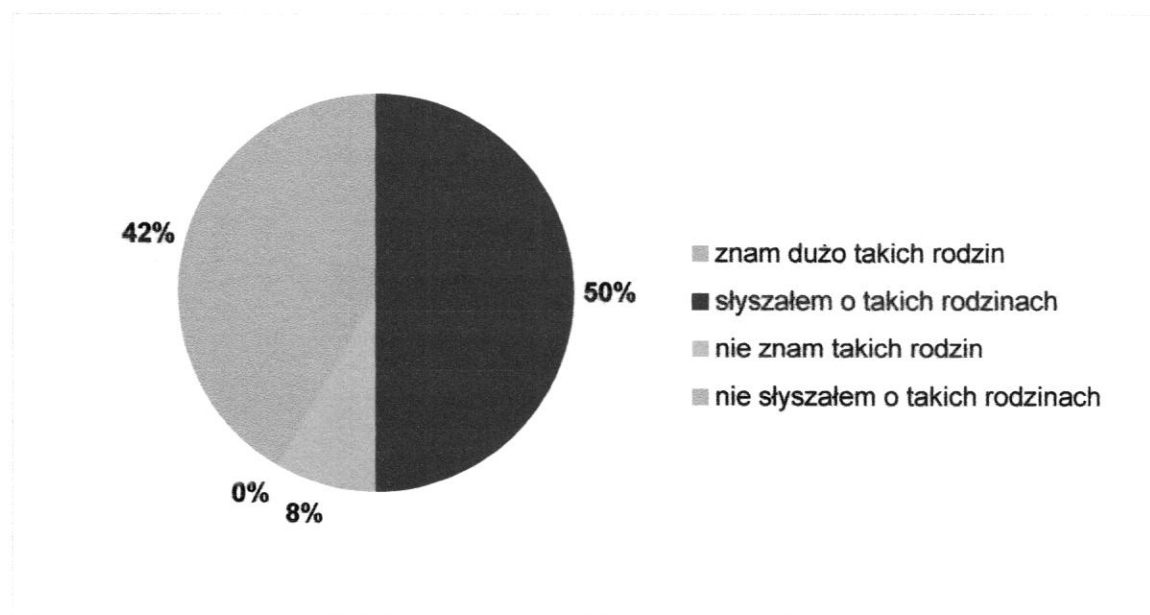
Wykres nr 5: Działania na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Ankietowani zapytani o to jakie działania należy podjąć na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, na pierwszym miejscu wymienili prowadzenie prac społecznie użytecznych (53,33%), a następnie utworzenie świetlic środowiskowych (36,66%). Pozostałe wybierane działania skoncentrowane były głównie na wspieraniu osób w znajdowaniu zatrudnienia, oraz wykorzystywaniu własnych zasobów osób zagrożonych wykluczeniem.

Wykres nr 6: Ocena respondentów co do ilości rodzin dotkniętych ubóstwem.

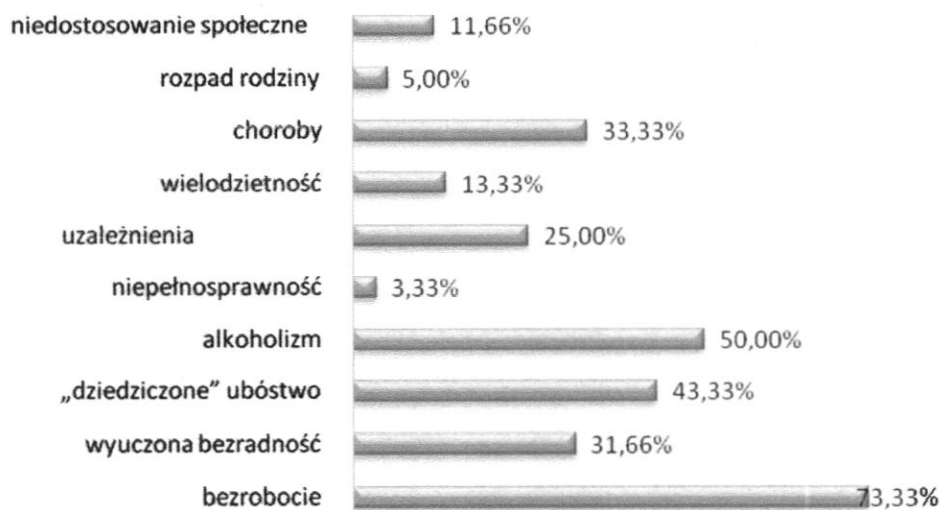
Czy Pana/ Pani zdaniem na terenie gminy Stężyca zamieszkuje wiele rodzin/ osób ubogich?

Zdecydowana większość ankietowanych zna lub słyszała o rodzinach zamieszkujących gminę Stężyca dotkniętych ubóstwem (92%). Jedynie 8% respondentów nie zna osobiście takich rodzin. Taki rozkład odpowiedzi świadczy dobitnie o bardzo dużej skali występowania zjawiska ubóstwa wśród rodzin zamieszkujących gminę Stężyca.

Wykres nr 7: Powody popadania rodzin w ubóstwo.

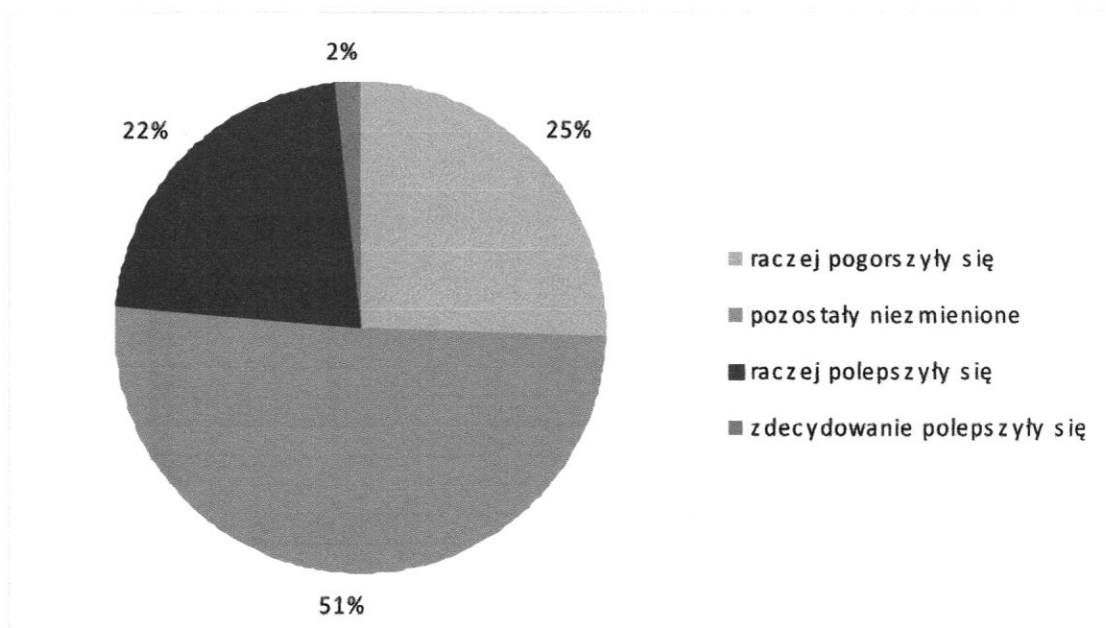
Jakie w Państwa opinii są powody popadania rodzin i osób z terenu gminy Stężyca w ubóstwo?

Za najistotniejsze przyczyny popadania rodzin w ubóstwo ankietowani respondenci uznali przyczyny będące konsekwencją: bezrobocia (73,33%), alkoholizmu (50,00%), powodów związanych z wyuczoną bezradnością, chorobą i dziedziczeniem ubóstwa.

Wykres nr 8: Warunki życia osób dotkniętych ubóstwem.

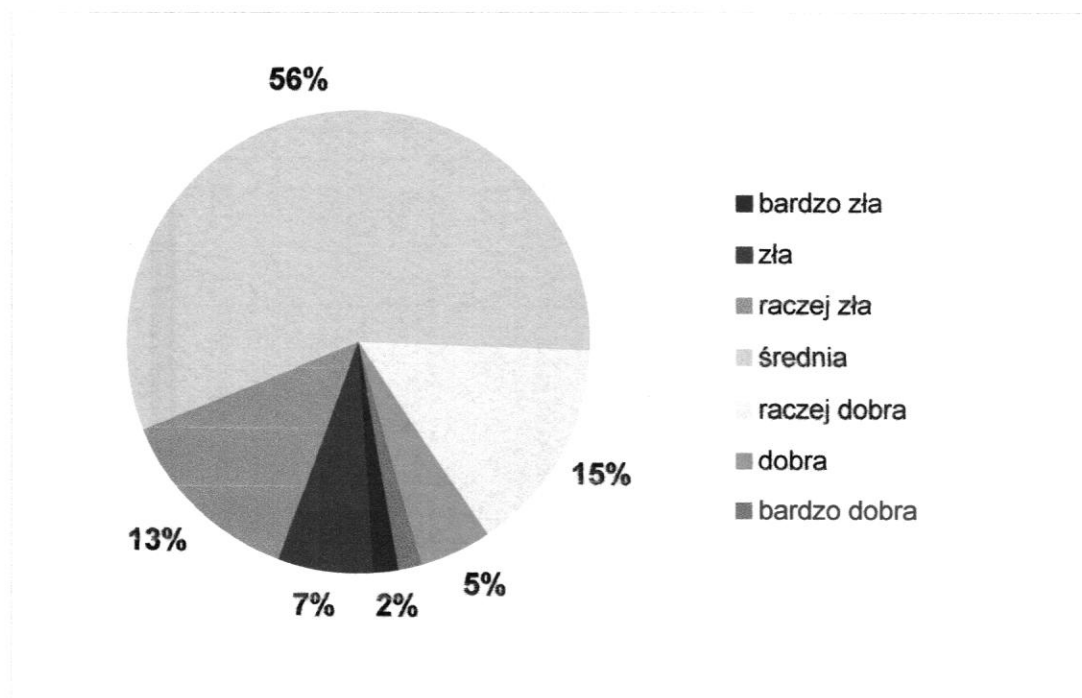
Czy warunki życia rodzin/ osób dotkniętych ubóstwem w gminie Stężyca pogorszyły się, czy poprawiły w stosunku do 5 ostatnich lat ?

Większość ankietowanych (51%) oceniła, że warunki życia rodzin dotkniętych ubóstwem w stosunku do 5 ostatnich lat pozostała niezmieniona. Warunki raczej pogorszyły się - uznało 25% respondentów, natomiast 22 % twierdzi, że raczej polepszyły się. Jedynie 2% badanych uważa, że zdecydowanie polepszyły się.

Wykres nr 9: Sytuacja na rynku pracy .

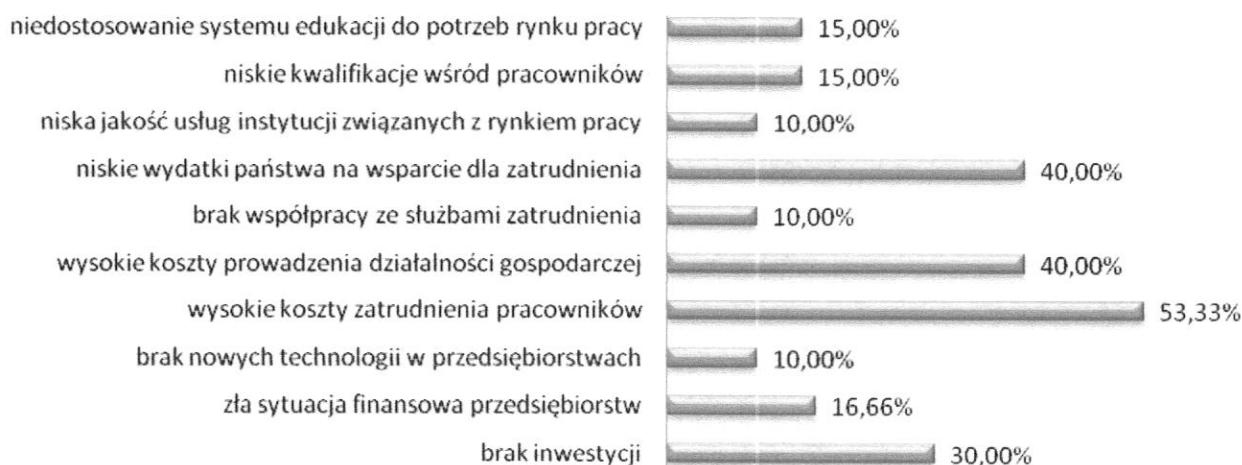
Jak ocenia Pan/Pani aktualną sytuację na rynku pracy w gminie Stężycza?

Większość ankietowanych oceniła pozytywnie sytuację na rynku pracy gminy Stężyca, aż (56%) badanych uznało ją jako średnią, jedynie 9 % badanych wypowiedziało się o gminnym rynku pracy negatywnie

Wykres nr 10: Przyczyny problemów występujących na rynku pracy .

Jakie są w Pana/ Pani opinii główne przyczyny problemów na rynku pracy?

Wśród opinii dotyczących przyczyn problemów występujących na rynku pracy gminy Stężyca dominują czynniki zewnętrzne. Za najważniejsze ankietowani uznali: wysokie koszty zatrudnienia pracowników (53,33%), wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej (40,00%), czy niskie wydatki państwa na wsparcie zatrudnienia (40,00%).

Nr 11. Działania, które mogą przyczynić się do spadku bezrobocia i aktywizacji.

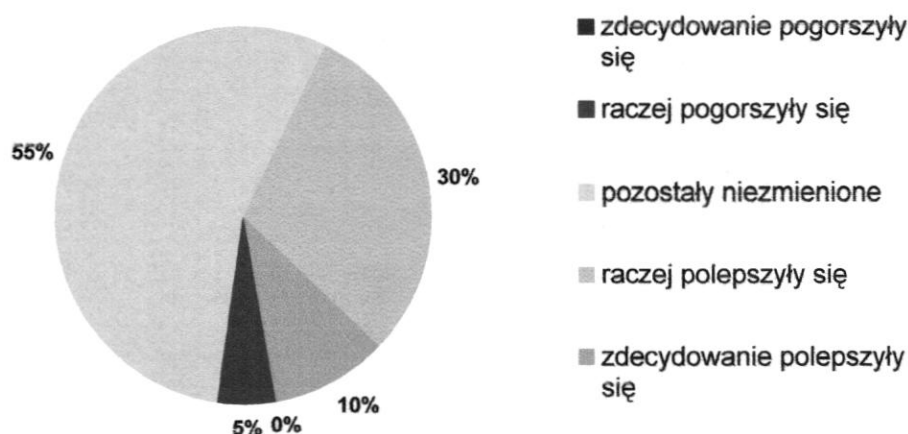
W tym pytaniu ankietowani mogli wpisać własne pomysły, które mogłyby zaistnieć w gminie Stężyca i przyczynić się do spadku bezrobocia.

Respondenci uważają, że takimi działaniami są między innymi:

- kontynuowanie prac społecznie użytecznych oraz prac interwencyjnych na terenie gminy,
- zajęcia w Centrum Integracji Społecznej na terenie powiatu kartuskiego,
- nowe miejsca pracy dla ludzi niewykwalifikowanych,
- wspieranie działań przedsiębiorców na rzecz rozwoju firm, w tym obniżenie kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, co daje możliwości nowych miejsc pracy,
- organizowanie różnych szkoleń podnoszących wiedzę oraz kwalifikacje pracowników,
- działania na rzecz dzieci i młodzieży,
- rozwój turystyki.

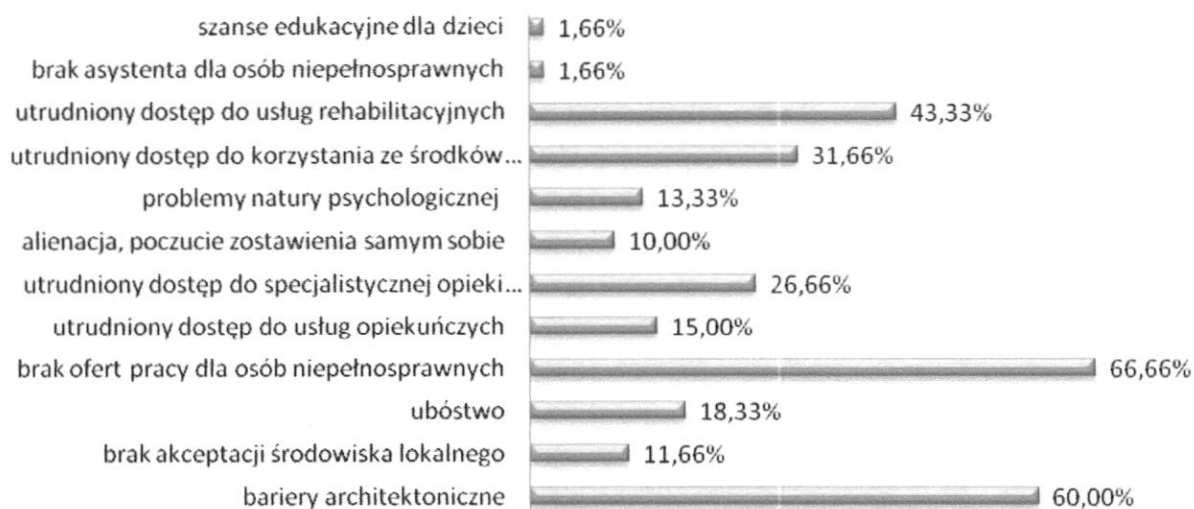
Wykres nr 12: Sytuacja osób niepełnosprawnych.

Czy warunki życia rodzin/ osób niepełnosprawnych w gminie Stężyca pogorszyły się, czy poprawiły w stosunku do 5 ostatnich lat ?

Ponad połowa (55%) badanych respondentów uważa, iż sytuacja mieszkańców gminy nie uległa zmianie. Duży jednak procent badanych – 30% sądzi, że sytuacja osób niepełnosprawnych raczej polepszyła się. Zauważyć należy, że nikt z respondentów nie uważa, aby warunki zdecydowanie pogorszyły się.

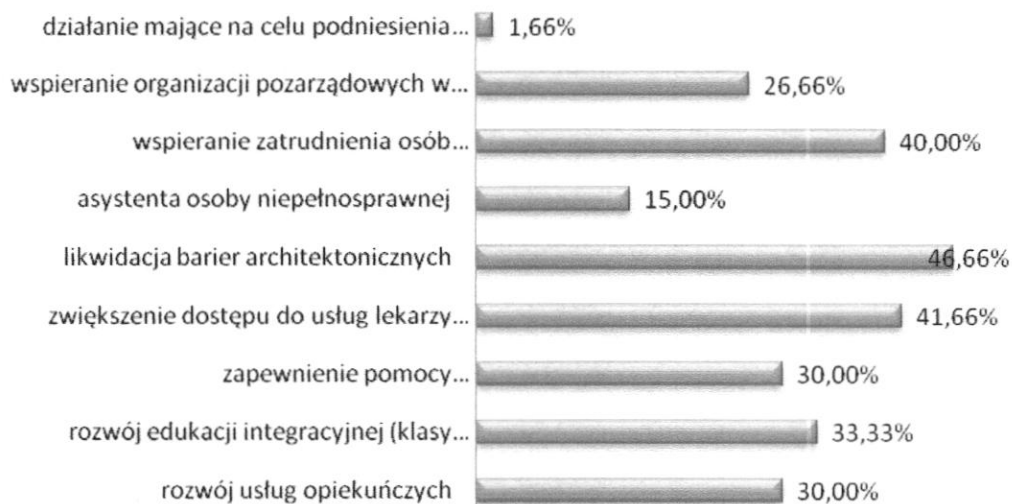
Wykres nr 13: Problemy osób niepełnosprawnych.

Najistotniejszymi problemami dotyczącymi osoby niepełnosprawne w opinii badanych respondentów był brak ofert pracy dla osób niepełnosprawnych (66,66 %) oraz bariery architektoniczne (60%). Ankietowani wskazywali również na utrudniony dostęp dla osób niepełnosprawnych do usług rehabilitacyjnych, medycznych i do korzystania ze środków transportu.

Wykres nr 14: Działania, które najlepiej przyczyniłyby się do umożliwienia osobom niepełnosprawnym pełnego udziału w życiu społecznym.

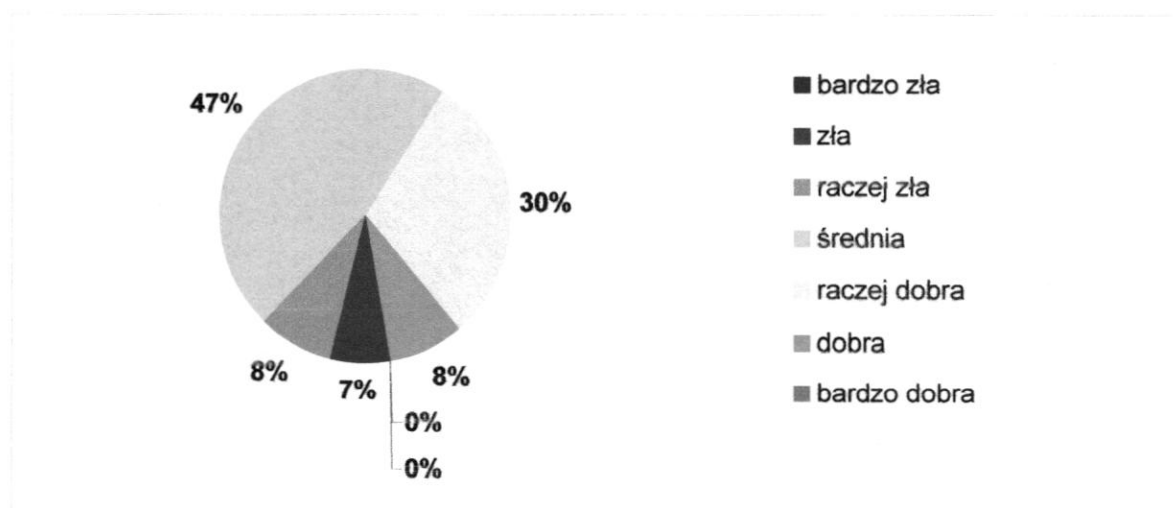
Jakie działania na terenie gminy Stężycza należy Pana/ Pani zdaniem podjąć, aby umożliwić osobom niepełnosprawnym pełny udział w życiu społecznym?

W opinii ankietowanych w celu zapewnienia najpełniejszego udziału w życiu społecznym osobom niepełnosprawnym należy podjąć następujące działania: dążyć do likwidacji barier architektonicznych (46,66%), zwiększyć dostęp do usług medycznych (41,66%), wspierać zatrudnienie osób niepełnosprawnych (40,00%), rozwój edukacji integracyjnej (m.in. klasy integracyjne – tj. 33,33%), zapewnienie pomocy i usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych – 30,00% .

Wykres nr 15: Sytuacja osób starszych.

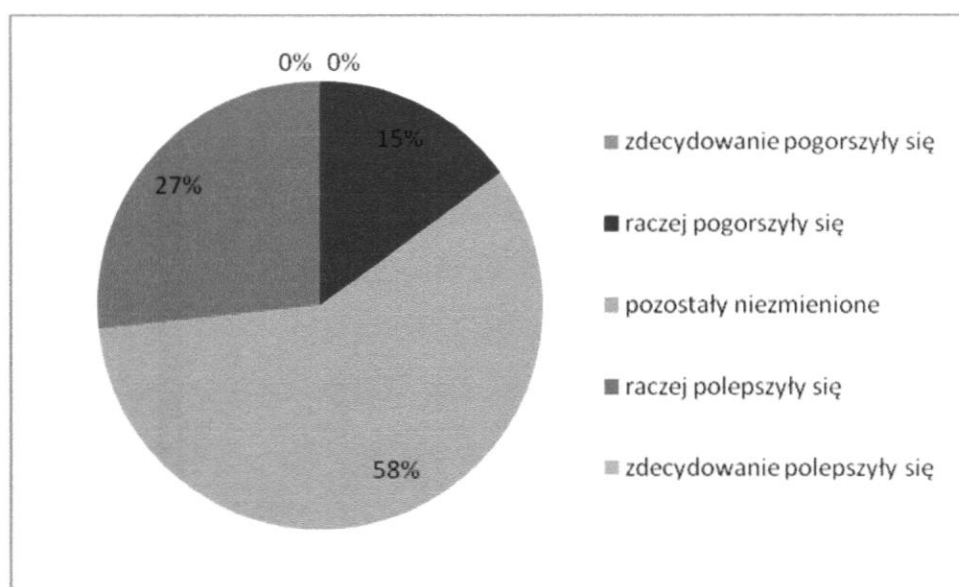
Jak ocenia Pan/Pani aktualną sytuację osób starszych w gminie Stężyca ?

Prawie ponad połowa badanych określiła sytuację osób starszych zamieszkujących gminę Stężyca jako raczej średnią (47%), zaś 30% uznało ją jako raczej dobrą. Na uwagę zasługuje fakt, iż 8% respondentów uznała sytuację osób starszych jako dobrą. Nie mniej jednak 15 % wypowiedziało się o niej negatywnie, przy czym nikt nie określił jej jako bardzo złej.

Wykres nr 16: Warunki życia rodzin w gminie Stężyca.

Czy warunki życia rodzin/ osób starszych w gminie Stężyca pogorszyły się, czy poprawiły w stosunku do 5 ostatnich lat?

Ponad połowa badanych respondentów, czyli 58% określiła warunki życia osób starszych jako niezmienione w stosunku do ostatnich 5 lat. Fakt, że warunki te raczej polepszyły się uznało 27% ankietowanych, zaś 15% uważa, że warunki w ciągu ostatnich 5 lat pogorszyły. Nikt z respondentów nie uznał, aby warunki zdecydowanie pogorszyły się bądź zdecydowanie polepszyły się.

Wykres nr 17 : Problemy osób starszych.

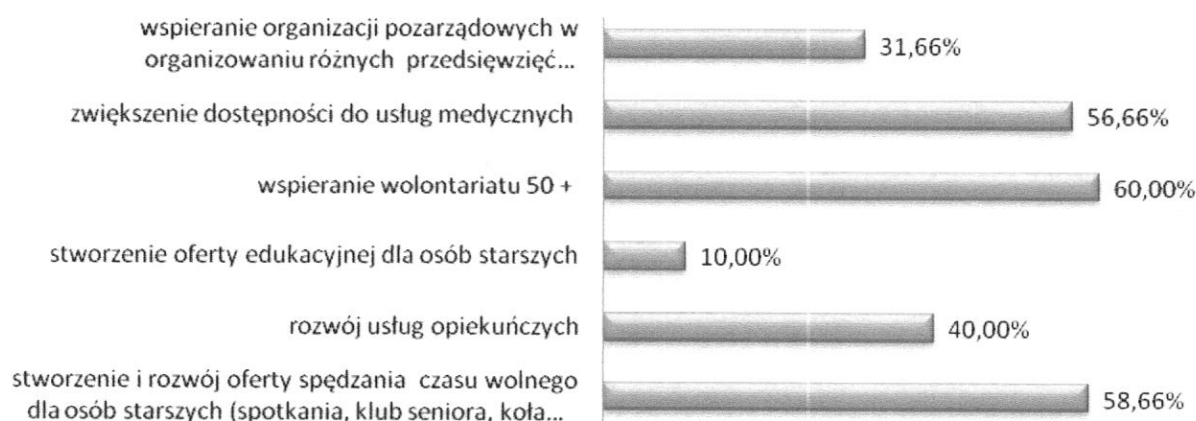
Jakie problemy Pana/ Pani zdaniem najczęściej dotyczą osoby starsze w gminie Stężyca ?

Jako najistotniejsze problemy dotyczące osób starszych ankietowani zidentyfikowali schorzenia wieku podeszłego (71,66%), brak ofert spędzania wolnego czasu (33,33%), brak dostępu do lekarza geriatry (41,66%), niepełnosprawność (31,66%) oraz samotność (30%)

Wykres nr 18: Działania na rzecz osób starszych.

Jakie działania na terenie gminy Stężyca należy Pana/ Pani zdaniem podjąć na rzecz osób starszych ?

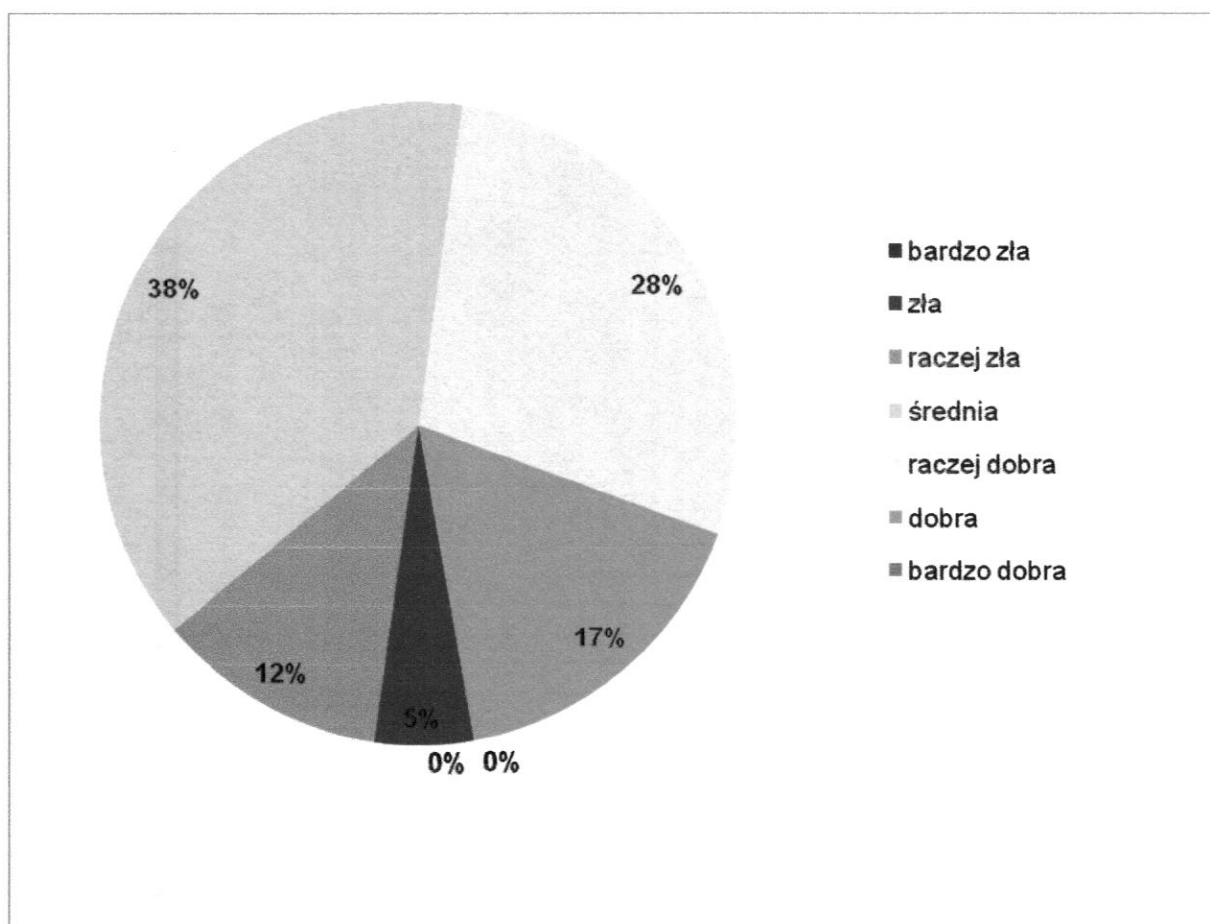

W celu polepszenia sytuacji seniorów zamieszkujących gminy Stężyca ankietowani respondenci wskazali podjęcie następujących działań: wspieranie wolontariatu 50 + (60,00%) stworzenie i rozwój oferty spędzania czasu wolnego

(58,66%) z czym związane jest między innymi promowanie klubów seniora, placówek o charakterze dziennym i stworzenie oferty edukacyjnej dla osób starszych. Za istotne uznano również zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (56,66%), rozwijanie systemu usług opiekuńczych (40%) oraz wspieranie organizacji pozarządowych.

Wykres nr 19: Sytuacja dzieci i młodzieży.

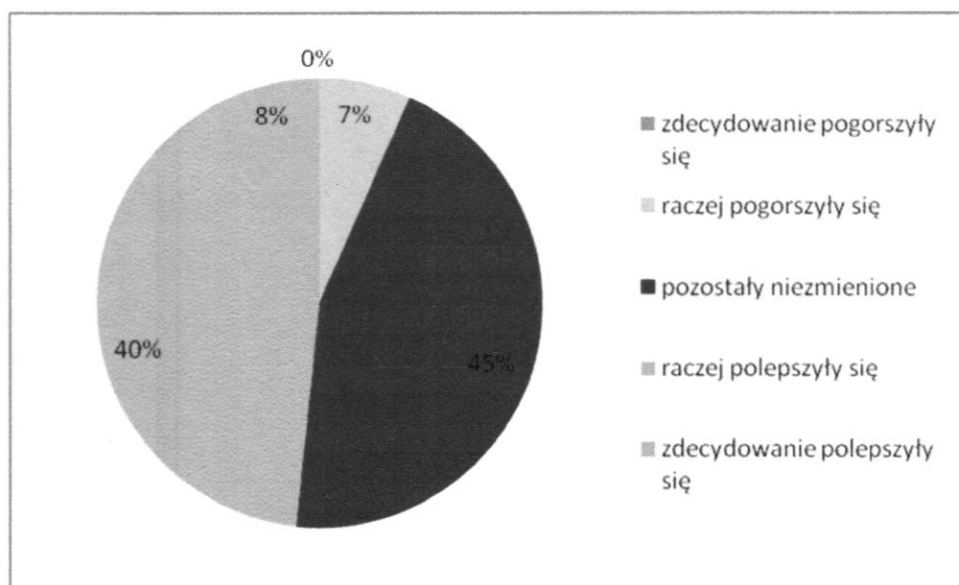
Jak ocenia Pan/Pani aktualną sytuację dzieci i młodzież w gminie Stężyca ?

Większość badanych oceniła sytuację dzieci i młodzieży z terenu gminy Stężyca pozytywnie (45%) z czego 17% określiła ją jako dobrą, 28% jako raczej dobrą, natomiast aż 38% ankietowanych uznała ją za średnią. Zaznaczyć trzeba, że 17% wypowiedziało się negatywnie.

Wykres nr 20: Warunki życia dzieci i młodzieży.

Czy warunki życia dzieci i młodzieży w gminie Stężyca pogorszyły się, czy poprawiły w stosunku do 5 ostatnich lat ?:

Prawie połowa badanych tj. 45% twierdzi, że warunki życia dzieci i młodzieży pozostały niezmienione, natomiast 40% uważa, że warunki te raczej polepszyły się. Jedynie 15 % ankietowanych uznało, że raczej pogorszyły się bądź zdecydowanie pogorszyły się.

Wykres nr 21: Problemy wśród dzieci i młodzieży.

Jakie są Pana/ Pani zdaniem najczęstsze przyczyny występowania problemów społecznych wśród dzieci i młodzieży w gminie Stężyca ?

Najistotniejszymi problemami dotyczącymi dzieci i młodzież z terenu gminy Stężycza w ocenie uczestników ankiety były problemy związane z brakiem miejsca spotkań (55,00%), brakiem ofert spędzania wolnego czasu (48,33%), z uzależnieniami występującymi w rodzinie dotyczące alkoholizmu oraz problemy rodzin dysfunkcyjnych.

Wykres nr 22 : Działania na rzecz dzieci i młodzieży oraz ich rodzin.

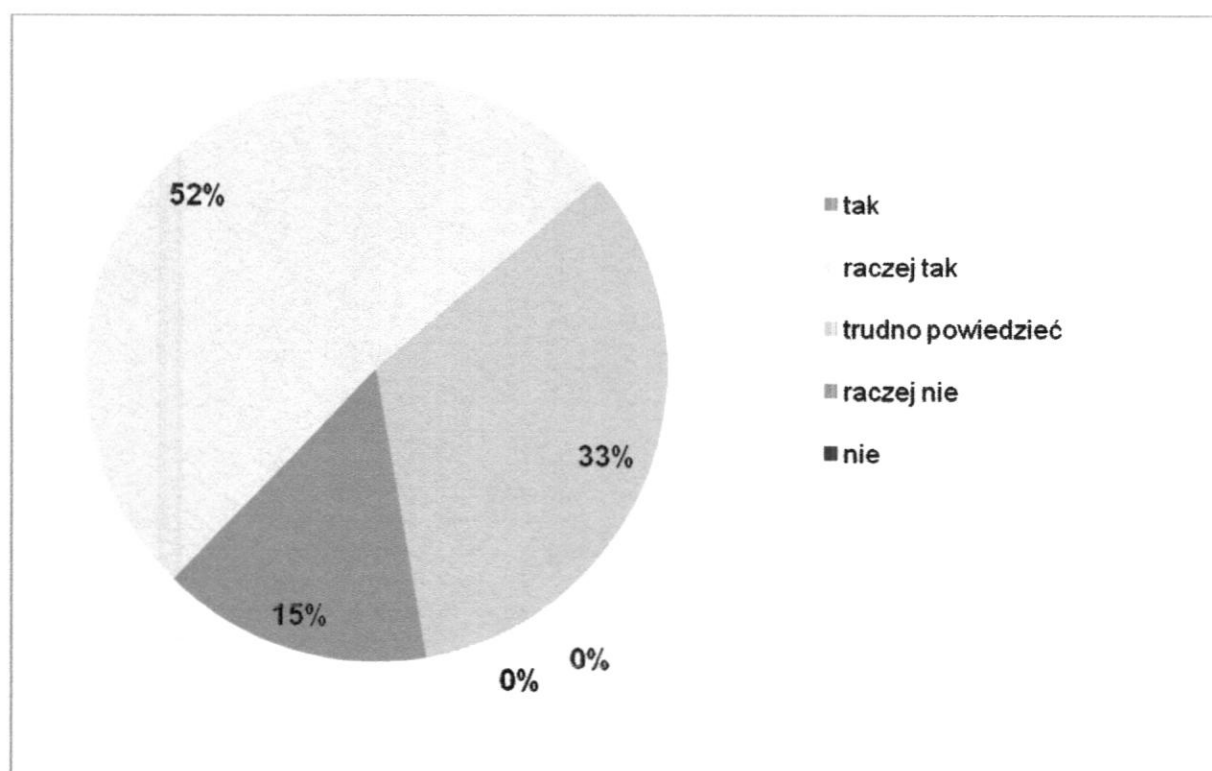
Jakie działania na terenie gminy Stężycza należy Pana/ Pani zdaniem podjąć na rzecz rodzin dzieci i młodzieży dotkniętych problemami społecznymi?

Respondenci za najistotniejsze działania na rzecz dzieci i młodzieży uznali zorganizowanie zajęć pozaszkolnych i tematycznych kół zainteresowań (80,00%), wspieranie organizacji pozarządowych w ich działaniach (46,66%), kampanie edukacyjno-informacyjne dotyczące różnych zagrożeń (40,00%).

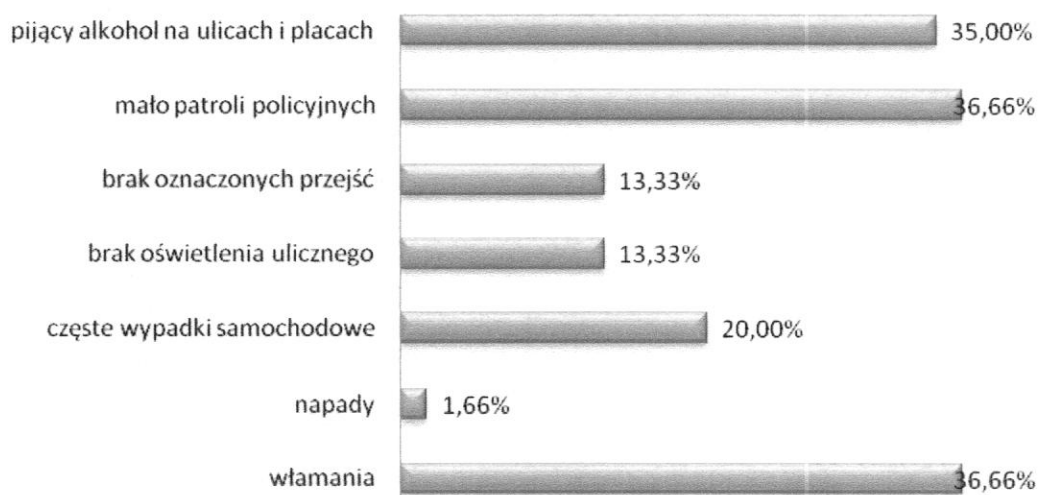
Wykres nr 23: Gmina Stężycza jako miejsce, w którym można czuć się bezpiecznie.

Czy w Pana/ Pani ocenie gmina Stężycza to miejsce, w którym można czuć się bezpiecznie ?

Ankietowani respondenci zapytani czy gmina Stężycza to bezpieczne miejsce w zdecydowanej większości stwierdzili, że raczej tak (52%), tak (15%). Bardzo korzystnym faktem jest to, iż żaden z badanych nie ocenił gminy jako miejsce niebezpieczne.

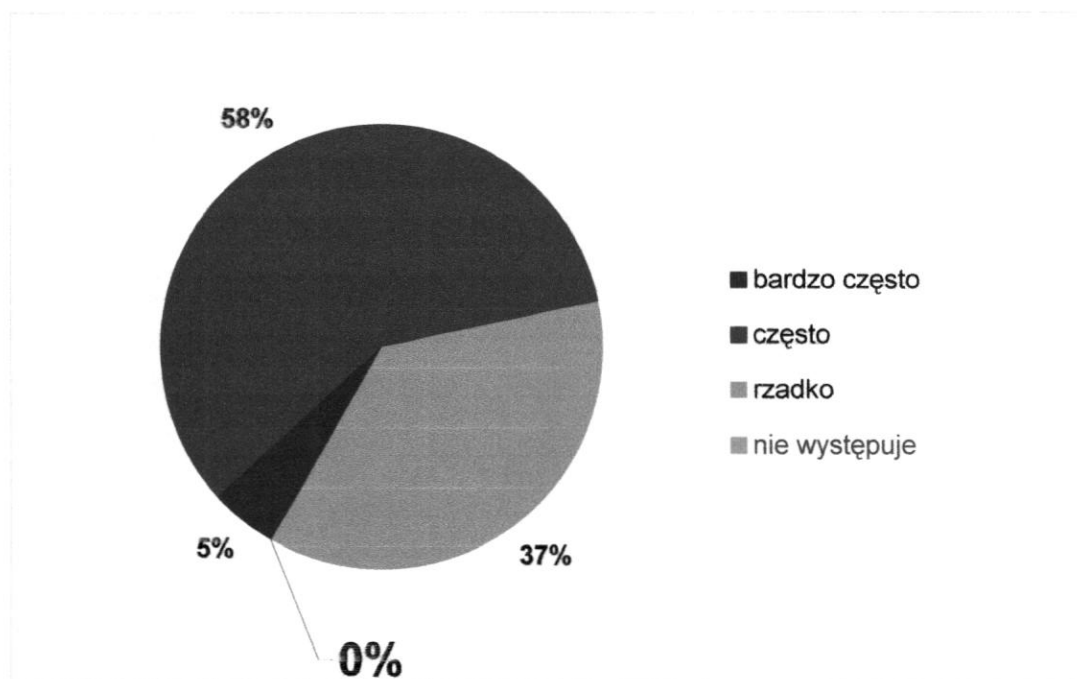
Wykres nr 24: Przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa.

Za główne przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa ankietowani podawali włamania (36,66%), zbyt małą liczbę policyjnych patroli (36,66 %) oraz pijący alkohol na ulicach i placach, co również związane jest z częstymi wypadkami samochodowymi.

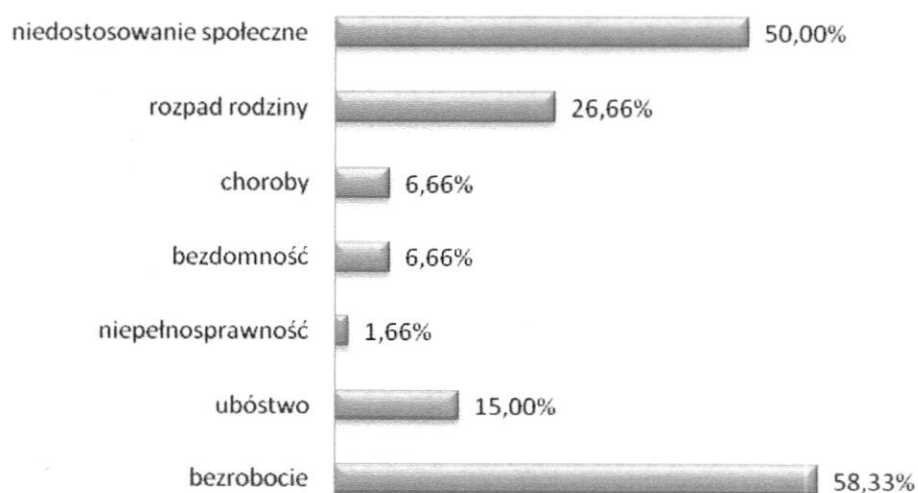
Wykres nr 25: Występowanie zjawiska uzależnień.

Czy w Pana/ Pani ocenie zjawisko uzależnień w gminie Stężycza występuje ?

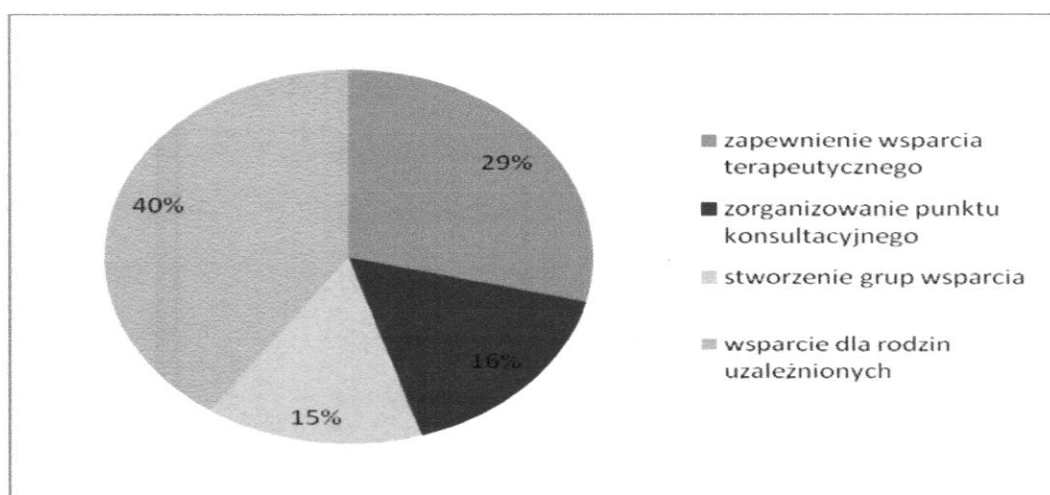
Zdecydowana większość ankietowanych stwierdziła, że zjawisko uzależnień występuje na terenie gminy Stężycza często lub bardzo często (63%), 37% respondentów uznało uzależnienia za rzadkość. Znamienny jest fakt, iż żadna z badanych osób nie zadeklarowała, że zjawisko uzależnień w gminie nie występuje.

Wykres nr 26: Przyczyny występowania zjawiska uzależnień.

Jako główną przyczynę występowania uzależnień w gminie Stężyca ankietowani uznali: bezrobocie (58,33%), a także niedostosowanie społeczne (50,00%) rozpad rodziny (26,66%) oraz ubóstwo (15,00%).

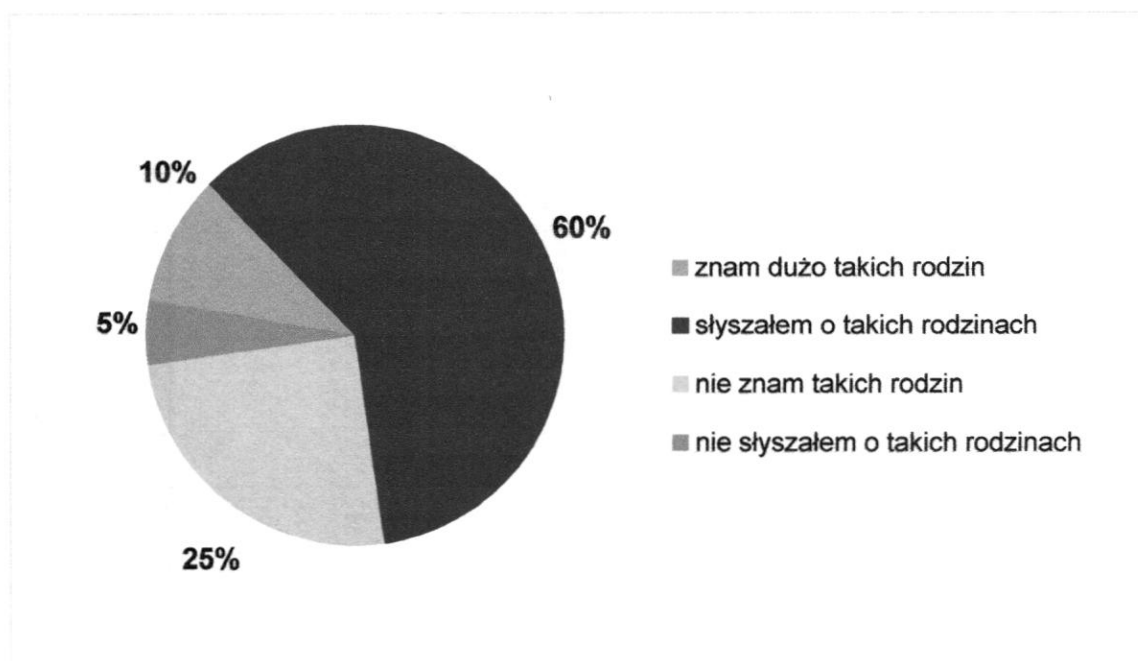
Wykres nr 27: Działania, które należy podjąć na rzecz osób uzależnionych oraz ich rodzin.

Jako działania, które należy podjąć na rzecz osób uzależnionych ankietowani wskazywali przede wszystkim zapewnienie wsparcia dla rodzin uzależnionych (40,00%), zapewnienie wsparcia terapeutycznego (29,00%) oraz zorganizowanie punktu konsultacyjnego (16%).

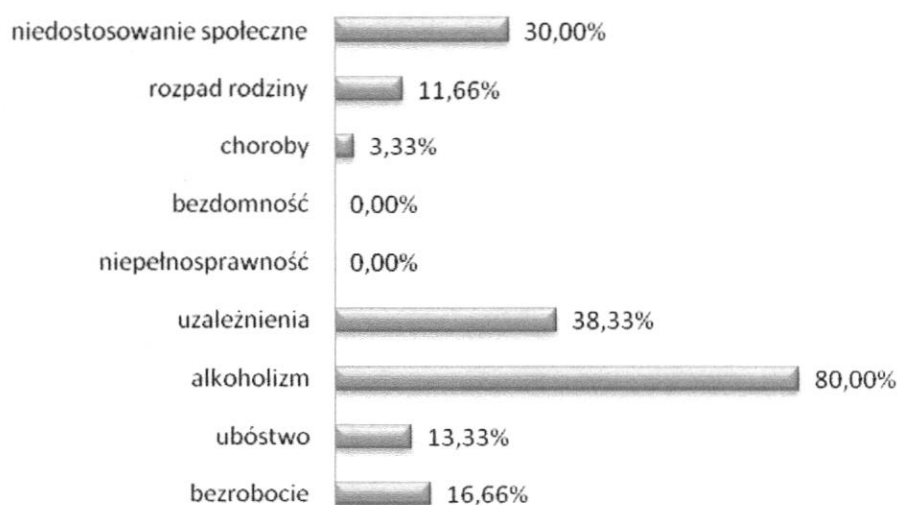
Wykres nr 28: Ocena respondentów co do ilości rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej.

Czy spotkał się Pan/ Pani na terenie gminy Stężyca ze zjawiskiem przemocy domowej?

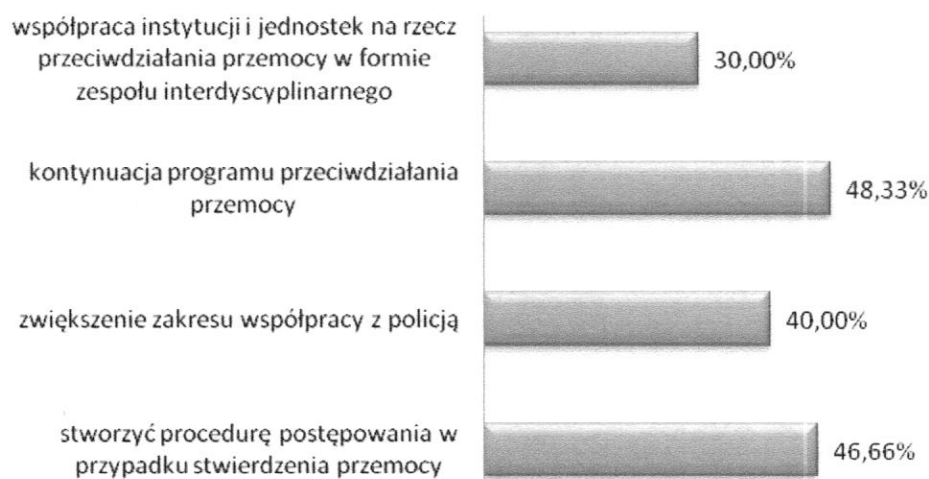
Zdecydowana większość ankietowanych zna lub słyszała o rodzinach zamieszkujących w gminie Stężyca dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej (70%). Tylko 25% respondentów nie zna osobiście takich rodzin, a tylko 5% z ankietowanych nie słyszało o takich rodzinach czy osobach.

Wykres nr 29: Przyczyny występowania przemocy domowej.

Jako główne przyczyny występowania zjawiska przemocy domowej ankietowani respondenci zidentyfikowali alkoholizm (80,00%) i uzależnienia (38,33%), jak również niedostosowanie społeczne (30%).

Wykres nr 30: Działania, które należy podjąć na rzecz rodzin doświadczających przemocy domowej.

W celu przezwyciężenia negatywnych skutków i niwelowania przyczyn występowania przemocy domowej należy w ocenie badanych : kontynuować program przeciwdziałania przemocy (48,33%), zwiększając równocześnie zakres współpracy z policją (40,00%) oraz stworzyć procedurę postępowania w przypadku stwierdzenia przemocy.

Z powyższej analizy ankiet wynikają trzy główne kwestie społeczne, które winne być przedmiotem szczególnej troski władz oraz społeczności lokalnej:

- 1.Pomoc dzieciom i rodzinom.
- 2.Problem uzależnień.
- 3.Wsparcie dla osób niepełnosprawnych oraz ludzi starszych.

1.8. Analiza SWOT.

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych jest analiza SWOT. Jest ona efektywną metoda identyfikacji słabych i mocnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Wnikliwe opracowanie SWOT jest ważnym etapem procesu planowania

strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określenia celów strategicznych oraz projektów socjalnych.

Analiza SWOT została opracowana przez zespół powołany do opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Stężycy.

Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- silne strony – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną
- słabe strony – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną
- szanse – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów
- zagrożenia – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Wyniki tych prac obrazują prezentowane poniżej zestawienia wybranych zagadnień społecznych w gminie Stężycy:

ANALIZOWANY OBSZAR : Ludzie starsi i osoby niepełnosprawne

SILNE STRONY:

- Dom Pomocy Społecznej,
- Środowiskowy Dom Samopomocy,
- wolontariat 50+
- organizacje pozarządowe zajmujące się osobami niepełnosprawnymi,
- gabinety rehabilitacyjne,
- ośrodki zdrowia przeprowadzające badania wśród osób starszych,
- wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń pomocniczych,
- usługi opiekuńcze (opiekunki z GOPS) dla osób starszych w miejscu zamieszkania.

SŁABE STRONY:

- ograniczona ilość miejsc w Domach Pomocy Społecznej,
- brak klubu seniora- ograniczona oferta spędzania wolnego czasu,
- brak oferty wsparcia dla rodzin osób starszych i niepełnosprawnych,
- brak usług specjalistycznych.

SZANSE:

- możliwość organizowania festynów, imprez z okazji roku seniora.

ZAGROŻENIA:

- starzejąca się populacja.

ANALIZOWANY OBSZAR : Uzależnienia**SILNE STRONY:**

- działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- realizacja zadań w Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- prowadzenie działalności profilaktycznej w szkołach na terenie gminy,
- silne więzi społeczne(lokalne) – wysoko poziom kontroli społecznej,
- działalność organizacji pozarządowych,
- działalność OSP, Klubu Sportowego „RADUNIA”.

SŁABE STRONY:

- brak terapeutów ds. uzależnień,
- brak punktu konsultacyjnego AA, również dla rodzin uzależnionych, w tym dzieci,
- niewystarczające środki finansowe przeznaczane na likwidowanie skutków uzależnień,
- brak świetlic socjoterapeutycznych znajdujących poza szkołą.

SZANSE :

- istnienie odpowiednich ośrodków leczenia w powiecie.

ZAGROŻENIA:

-konieczność dobrowolnych deklaracji leczenia (brak uwarunkowań prawnych dot. między innymi kwestii przymusowego leczenia).

ANALIZOWANY OBSZAR : Dziecko i rodzina

SILNE STRONY:

- tradycyjna, wielopokoleniowa rodzina,
- spójność działań wychowawczych w szkołach, kościołach i w rodzinach,
- wsparcie instytucjonalne,
- działanie organizacji pozarządowych,
- placówki oświatowe: szkoły i przedszkola,
- działalność GOPS w zakresie pomocy dziecku i rodzinie,
- działalność proekologiczna (Zielona Szkoła, klub sportowy, działanie lokalnych liderów).

SŁABE STRONY:

- brak Gminnego Ośrodka Kultury,
- brak świetlic socjoterapeutycznych, środowiskowych, placówek wsparcia dziennego,
- brak dostatecznej ilości specjalistów,
- brak dostatecznych środków finansowych na wsparcie dla rodziny.

SZANSE:

- zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy,
- możliwość pozyskiwania środków z Unii Europejskiej,
- szkoła dla rodziców i młodych matek w powiecie kartuskim.

ZAGROŻENIA:

- brak prawnych rozwiązań,
- brak chęci zmiany stylu życia w rodzinie i podjęcia prób naprawy.

1.9. Zasoby umożliwiające rozwiązywanie problemów społecznych.

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych określamy instytucje znajdujące się na terenie danej gminy lub obejmujące swym zasięgiem działania jej mieszkańców, które funkcjonują w obszarze polityki społecznej i rozwiązują dane problemy. Są to zarówno instytucje samorządowe, jak i niepubliczne.

Instytucjami, które oferują pomoc i wsparcie na terenie gminy Stężycy są między innymi:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stężycy
- Dom Pomocy Społecznej w Stężycy
- Dom Pomocy Społecznej w Nowych Łosienicach
- Punkt Konsultacyjny - psycholog
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Stężycy
- Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Pierszczewie
- Klub Sportowy „RADUNIA”
- Posterunek Policji w Stężycy.

Do zasobów instytucjonalnych zaliczają się również ośrodki zdrowia na terenie gminy, banki, szkoły, Kościoły, prywatne firmy umożliwiające zatrudnianie mieszkańców gminy oraz wszelkie inne organizacje pozarządowe współpracujące ze samorządem gminy w ramach podejmowanej współpracy w zakresie wsparcia lokalowego i rzeczowego.

Do zasobów umożliwiających rozwiązywanie problemów społecznych niewątpliwie zaliczają się także piękne tereny turystyczne, co wpływa na rozwój agroturystyki, a tym samym zwiększenie dochodów mieszkańców i tworzenie miejsc pracy. W gminie Stężycy działają gabinety rehabilitacyjne, gabinety odnowy biologicznej, liczne ośrodki wypoczynkowe oraz Zielona Szkoła. Skutkuje to podejmowaniem współpracy oraz współdziałaniem z tymi

organizacjami w kierunku uzupełnienia i usprawnienia instytucjonalnego form pomocy.

Rozdział III. Podsumowanie.

Problemy społeczne jakie występują w gminie Stężycza zostały zdiagnozowane przez zespół powołany ds. aktualizacji strategii we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami współdziałającymi na rzecz lokalnej polityki społecznej na podstawie spotkań, dyskusji, badań ankietowych oraz analizy SWOT.

Podsumowując zebrane dane wyłoniono 3 najważniejsze obszary zjawisk, które wymagają podjęcia działań naprawczych.

Zespół przygotowujący dokument uznał, że problemy dla których należy zaprogramować działania to:

- ◀ pomoc dziecku i rodzinie we właściwym wspieraniu jej funkcji i rozwoju,
- ◀ uzależnienia jako problem lokalny gminy Stężycza,
- ◀ zapewnienie odpowiedniej opieki i pomocy ludziom starszym oraz osobom niepełnosprawnym.

Działania te powinny być realizowane w ramach zintegrowanego systemu współpracy różnych podmiotów, w których partnerami są podmioty publiczne, instytucje i organizacje pozarządowe.

Część III. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.

1.1.Część programowa.

MISJA

**GMINA STĘŻYCA ZAPEWNIĄ SVOIM
MIESZKAŃCOM WSPARCIE W TRUDNYCH
SYTUACJACH ŻYCIOWYCH I PRZECIWDZIAŁA
WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU**

CEL GŁÓWNY 1

Rozwój systemu wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- 1.1. Stworzenie warunków do powstania różnorodnych form aktywności osób starszych.
- 1.2. Rozwój działań na rzecz organizacji czasu wolnego osób starszych i niepełnosprawnych.
- 1.3. Rozwój współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych i ludzi starszych oraz ich rodzin.
- 1.4. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Wspieranie działań pomocowych i samopomocowych wśród osób starszych (opiekunki, wolontariat 50+).
2. Działania integrujące w programach kulturalnych – imprezy kulturalne, wycieczki, festyny, spotkania seniorów, obejmujące osoby w różnym wieku oraz z udziałem osób niepełnosprawnych.
3. Tworzenie warunków do rozwoju zainteresowań osób starszych (koła gospodyń wiejskich oraz inne zajęcia umożliwiające rozwój hobby).
4. Ułatwianie kontaktu z placówkami rehabilitacyjnymi, wypożyczalniami sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń pomocniczych dla osób przewlekle chorych, starszych i niepełnosprawnych.
5. Zdiagnozowanie sytuacji oraz potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.
6. Rozwój współpracy z instytucjami oraz organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych (Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i inne organizacje oraz stowarzyszenia).

Harmonogram

Termin realizacji: 2012-2016
Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stężycy Domy Pomocy Społecznej Samorząd lokalny Placówki służby zdrowia zainteresowane organizacje pozarządowe

CEL GŁÓWNY 2

Przeciwdziałanie negatywnym skutkom uzależnień.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- 2.1. Rozwój profilaktyki uzależnień wśród dzieci i młodzieży.
- 2.2. Realizacja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy.
- 2.3. Stworzenie warunków do prowadzenia różnorodnych form terapii uzależnień dla osób uzależnionych i ich rodzin.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Realizacja kampanii i programów ogólnopolskich na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.
2. Wspieranie działań realizowanych przez Policję, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej na rzecz przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom.
3. Tworzenie warunków do prowadzenia działań terapeutycznych dla osób dotkniętych uzależnieniami lub przemocą (grupy wsparcia, punkt konsultacyjny AA, punkt konsultacyjny – psycholog).
4. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w gminie Stężyca.
5. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.
6. Tworzenie i wdrożenie gminnej procedury przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7. Coroczne diagnozowanie skali zjawiska przemocy i podjętych działań przez instytucje na rzecz przeciwdziałania przemocy.
8. Tworzenie warunków do podnoszenia kwalifikacji pracowników instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy i uzależnień.

Harmonogram

Termin realizacji: 2011-2015
Realizatorzy: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Policja Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stężycy Samorząd lokalny Placówki oświatowe

CEL GŁÓWNY 3

Wspieranie rodziny we właściwym pełnieniu jej funkcji.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- 3.1. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży.
- 3.2. Promocja zdrowego trybu życia.
- 3.3. Rozwój usług wspierających rodzinę.
- 3.4. Promowanie rodzicielstwa zastępczego.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Tworzenie sprzyjających warunków do organizowania działań i form o charakterze rekreacyjno-sportowym i imprez okolicznościowych (festyny rodzinne, zawody, turnieje).
2. Wspieranie aktywnego spędzania czasu wolnego wśród dzieci i młodzieży poprzez rozwój zainteresowań w różnorodnych formach – Apostolstwo Młodych, kluby sportowe, kółka zainteresowań, wolontariat i inne.
3. Możliwość zwiększenia opieki nad dziećmi.
4. Rozwój form wsparcia dziennego dla dzieci i rodzin m.in. świetlic socjoterapeutycznych, klubów.
5. Realizacja programów profilaktycznych wśród i na rzecz dzieci i młodzieży.
6. Współpraca z instytucjami w zakresie pomocy rodzinom, np. Centrum Interwencji Kryzysowej, kuratorzy sądowi, Powiatowe Centrum Pomocy

Rodzinie (m.in. szkoła dla rodziców, udział w kampaniach promujących rodzicielstwo zastępcze).

7. Wsparcie psychologiczne dla rodzin i mieszkańców gminy Stężycy.

8. Udział w szkoleniach pracowników w zakresie pomocy i efektywnej pracy z rodziną dysfunkcyjną.

Harmonogram

Termin realizacji: 2011-2016
Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stężycy Policja Samorząd lokalny Placówki oświatowe zainteresowane organizacje pozarządowe Kościoł

Wszystkie cele założone w powyższym dokumencie są ze sobą ściśle powiązane i wymagają odpowiedniego wdrożenia, ponieważ odnoszą się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy Stężycy, w szczególności mają za zadanie zapewnić wsparcie w trudnych sytuacjach rodzinom i przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu. Wszelkie planowane kierunki działań są odpowiedzią na rzeczywiste potrzeby osób i ich rodzin. Gmina stawia na promowanie szeroko rozwiniętych działań już istniejących, profilaktykę, a także współpracę i współdziałanie lokalnych instytucji oraz organizacji przy rozwiązywaniu problemów społecznych i lokalnych.

1.2. Źródła finansowania.

Do podstawowych źródeł finansowania działań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych należy zaliczyć:

- środki z budżetu państwa,
- środki własne pochodzące z budżetu gminy Stężyca,
- środki unijne,
- środki organizacji pozarządowych i inne.

1.3. Monitoring.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem wyznaczającym ogólne kierunki działania instytucji i organizacji gminy Stężyca na rzecz poprawy sytuacji mieszkańców zaliczanych do grup szczególnego ryzyka. Realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych będzie uzależniona od wielu czynników, z których najważniejsze to:

- sytuacja finansowa samorządu lokalnego,
- stopień zaangażowania lokalnych zasobów instytucjonalnych oraz organizacji,
- aktywność mieszkańców gminy Stężyca.

Założono, że Strategia będzie realizowana do 2016 roku, co nie oznacza, że jest ona dokumentem zamkniętym i nie podlegającym modyfikacjom. Poszczególne przedsięwzięcia realizowane w ramach Strategii będą monitorowane przez wyznaczonych realizatorów. Monitoring polega na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz ewentualnych modyfikacji kierunków działań w przypadku istotnych zmian społecznych.

Realizacja zadań założonych w strategii będzie monitorowana przez Zespół ds. wdrażania Strategii, złożony z pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, który z mocy prawa jest zobowiązany do koordynacji realizacji

Strategii. Zadaniem Zespołu będzie obserwowanie sposobu realizacji celów oraz korygowanie strategii do warunków i zachodzących zmian.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Stefan Literski